

Zamawiający:

Powiat Bełchatowski
ul. Pabianicka Nr 17/19
97-400 Bełchatów

Jednostka projektowa:

Ekolog Sp. z o.o.
ul. Mścibora 8
61-062 Poznań
tel./fax: (61) 877 06 05

Nazwa opracowania:

Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2012-2013
z uwzględnieniem 2011 roku

Autorzy:

inż. Katarzyna Walkowiak

mgr Anna Grabowska-Szaniec

mgr Jakub Smakulski

Poznań 2014

Spis treści

ROZDZIAŁ 1. WPROWADZENIE	5
1.1. Podstawa prawna wykonania raportu	5
1.2. Cel wykonania raportu	5
1.3. Okres jaki obejmuje raport	5
1.4. Źródła informacji	5
ROZDZIAŁ 2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO	7
2.1. Położenie i podział administracyjny	7
2.2. Demografia	8
2.3. Infrastruktura	10
2.4. Gospodarka	16
2.5. Ukształtowanie powierzchni ziemi	18
2.6. Geologia	19
2.7. Surowce mineralne	19
2.8. Klimat	20
ROZDZIAŁ 3. REALIZACJA ZADAŃ W LATACH 2012-2013 Z UWZGLĘDNIENIEM ROKU 2011	21
3.1. Ochrona powietrza	21
3.2. Ochrona środowiska przed hałasem i polami elektromagnetycznymi	38
3.3. Gospodarka wodno-ściekowa	55
3.4. Ochrona zasobów naturalnych	67
3.5. Gospodarka Odpadami	80
3.6. Edukacja ekologiczna	85
3.7. Działania systemowe w ochronie środowiska	94
3.8. Zadania nie ujęte w POŚ	97
ROZDZIAŁ 4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	120
4.1. Wykresy charakteryzujące tendencję zmian stanu środowiska na terenie powiatu bełchatowskiego - podsumowanie	131
4.1.1. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów	131
4.1.2. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków	131
4.1.3. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków z ogólnej liczby ludności	132
4.1.4. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. długość sieci wodociągowej	132
4.1.5. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. długość sieci kanalizacyjnej	133
4.1.6. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej	133
4.1.7. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. lesistość	134
4.1.8. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. powierzchnia obszarów prawnie chronionych	134
4.1.9. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. liczba pomników przyrody na terenie powiatu	135
4.1.10. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. przyrost powierzchni prawnie chronionej	135
4.1.11. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. powierzchnia terenów zieleni miejskiej i urządzonej	136
4.1.12. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. udział terenów zieleni miejskiej i urządzonej w stosunku do powierzchni całego powiatu	136
4.1.13. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. liczba nowopowstałej zieleni miejskiej i urządzonej	137
4.1.14. Przedstawienie graficzne wskaźnika pn. powierzchnia obszarów leśnych	137
4.1.15. Podsumowanie – charakterystyka zmian w poszczególnych obszarach	138
5. PODSUMOWANIE	142

Spis tabel

TABELA 1. POWIERZCHNIA POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU (WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 1.01.2013 R.).....	7
TABELA 2. LICZBA LUDNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011- 2013 ...	9
TABELA 3. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM W 2013 ROKU	10
TABELA 4. SIEĆ WODOCIĄGOWA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011-2013.....	10
TABELA 5. SIEĆ KANALIZACYJNA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011-2013.....	12
TABELA 6. INFORMACJE O OCZYSZCZONYCH ŚCIEKACH NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011 - 2013	13
TABELA 7. SIEĆ GAZOWA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011 - 2013.....	13
TABELA 8. ODBIORCY I ZUŻYCIE ENERGII NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011-2013	14
TABELA 9. SIEĆ CIEPLNA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011-2013.....	15
TABELA 10. DŁUGOŚĆ DRÓG GMINNYCH I POWIATOWYCH NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011- 2013	15
TABELA 11. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON W 2013 ROKU	16
TABELA 12. PRACUJĄCY WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W LATACH 2011-2012 (BRAK DANYCH ZA 2013 ROK)....	16
TABELA 13. STOPA BEZROBOCIA W LATACH 2011-2012 W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM NA TLE WOJEWÓDZTWA I KRAJU	17
TABELA 14. BEZROBOCIE W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU W LATACH 2011-2013.....	17
TABELA 15. BEZROBOCIE W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM WG POSZCZEGÓLNYCH GRUP BEZROBOTNYCH W LATACH 2011-2013	17
TABELA 16. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. OCHRONA POWIETRZA.	22
TABELA 17. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM I POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI.	39
TABELA 18. POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2013 ROKU	55
TABELA 19. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.	57
TABELA 20. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA W LATACH 2011- 2013 W POWIECIE BEŁCHATOWSKIM	67
TABELA 21. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W 2013 ROKU	68
TABELA 22. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH.	69
TABELA 23. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. GOSPODARKA ODPADAMI.	81
TABELA 24. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. EDUKACJA EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW POWIATU I POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.	86
TABELA 25. ZREALIZOWANE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2012 -2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU. DZIAŁANIA SYSTEMOWE.	95
TABELA 26. ZREALIZOWANE DODATKOWE ZADANIA NA TERENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO ZA LATA 2012-2013 z UWZGLĘDNIENIEM 2011 ROKU.	97
TABELA 27. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011-2013	121

Spis wykresów

WYKRES 1 LICZBA LUDNOŚCI POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO W LATACH 2011-2013.....	9
WYKRES 2. WSKAŹNIK DŁUGOŚCI SIECI CIEPLNEJ PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW I INNYCH OBIEKTÓW.....	131
WYKRES 3. WSKAŹNIK – KOMUNALNE I PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW	131
WYKRES 4. WSKAŹNIK – LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW Z OGÓLNEJ LICZBY LUDNOŚCI	132
WYKRES 5. WSKAŹNIK – DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ	132
WYKRES 6. WSKAŹNIK – DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ	133
WYKRES 7. WSKAŹNIK – ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ.....	133
WYKRES 8. WSKAŹNIK - LESISTOŚĆ	134
WYKRES 9. WSKAŹNIK – POWIERZCHNIA OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH.....	134
WYKRES 10. WSKAŹNIK – LICZBA POMNIKÓW PRZYRODY.....	135
WYKRES 11. WSKAŹNIK – POWIERZCHNIA OBSZARÓW PRAWNIE CHRONIONYCH.....	135
WYKRES 12. WSKAŹNIK – POWIERZCHNIA TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ I URZĄDZONEJ.....	136
WYKRES 13. WSKAŹNIK – UDZIAŁ TERENÓW ZIELENI MIEJSKIEJ I URZĄDZONEJ W STOSUNKU DO POWIERZCHNI CAŁEGO POWIATU	136
WYKRES 14. WSKAŹNIK – LICZBA NOWOPOWSTAŁEJ ZIELENI MIEJSKIEJ I URZĄDZONEJ	137
WYKRES 15. WSKAŹNIK- POWIERZCHNIA OBSZARÓW LEŚNYCH.....	137
WYKRES 16. KOSZTY PONIESIONE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA W LATACH 2011-2013	143

Spis rysunków

RYSUNEK 1 POŁOŻENIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO NA TLE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO	7
RYSUNEK 2 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO	8
RYSUNEK 3 LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W 2012 ROKU.....	11
RYSUNEK 4 LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ W 2012 ROKU.....	12
RYSUNEK 5 POŁOŻENIE POWIATU NA TLE JEDNOSTEK FIZYCZNO-GEOGRAFICZNYCH	18

ROZDZIAŁ 1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna wykonania raportu

Konieczność sporządzenia raportu z realizacji programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy Powiatu wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2014, poz.1146).

1.2. Cel wykonania raportu

Przygotowanie obecnego opracowania ma na celu zebranie w jednym dokumencie danych, które będą stanowiły podstawę do oceny stanu realizacji celów wynikających z Programu.

Raport z wykonania Programu za lata 2011-2013 z uwzględnieniem 2011 roku obejmuje analizę wykonania zadań określonych w POŚ. Dokument ten prezentuje postępy w realizacji zadań z zakresu ochrony i poprawy stanu środowiska zapisanych w Programie.

1.3. Okres jaki obejmuje raport

Niniejszy raport z realizacji Programu jest kolejnym dokumentem przedstawiającym i podsumowującym działania w zakresie ochrony środowiska. Okres za jaki sporządzany jest raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego obejmuje lata 2012-2013 z uwzględnieniem 2011.

1.4. Źródła informacji

Raport sporządzony został przez firmę Ekolog Sp. z o.o. z Poznania na zlecenie Powiatu Bełchatowskiego. Do jego sporządzenia posłużono się konsultacjami (w postaci rozesłanych ankiet) z następującymi jednostkami:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów;
- Nadleśnictwo Bełchatów;
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi;
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi;
- Urząd Gminy Rusiec;
- ADM Sp. z o.o. Bełchatów;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Bełchatowie;
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Łodzi;
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów;
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bełchatowie;
- Powiatowy Zarząd Dróg w Bełchatowie;
- Urząd Gminy Szczerców;
- Urząd Gminy Kluki;
- Urząd Miasta Bełchatowa;
- Urząd Gminy Bełchatów;
- Urząd Gminy Drużbice;
- Urząd Miejski Żelów;
- Urząd Gminy Kleszczów;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi;
- Starostwo Powiatowe w Bełchatowie;

W sumie rozesłano zapytania odnośnie realizacji zadań do 21 instytucji i jednostek samorządu terytorialnego. Na podstawie otrzymanych odpowiedzi i danych zawartych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego sporządzono Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla

Powiatu Bełchatowskiego za lata 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku. W związku z tym, że nie wszystkie instytucje odpowiedziały na przesłane ankiety dane przedstawione w raporcie są niepełne.

ROZDZIAŁ 2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO

2.1. Położenie i podział administracyjny

Powiat Bełchatowski położony jest w środkowej Polsce, w województwie łódzkim. Graniczy z sześcioma innymi powiatami:

- ▲ od północy z powiatem pabianickim,
- ▲ od wschodu z powiatem piotrkowskim,
- ▲ od południa z powiatami: radomszczańskim i pajęczańskim,
- ▲ od zachodu z powiatami: wieluńskim i łaskim.

Powiat zajmuje powierzchnię 96 760 ha, co stanowi 5,3% powierzchni województwa i liczy ponad 113 tys. mieszkańców, co stanowi 4,5% ludności województwa. Pod względem powierzchni powiat zajmuje 7 miejsce, a pod względem liczby ludności 7 miejsce w województwie łódzkim (rysunek 1).

Rysunek 1 Położenie Powiatu Bełchatowskiego na tle województwa łódzkiego

Źródło: www.gminy.pl

W skład powiatu (rysunek 2) wchodzi 8 gmin: gmina miejska Bełchatów, gmina miejsko-wiejska Żelów oraz sześć gmin wiejskich: Drużbice, Bełchatów, Kleszczów, Kluki, Szczerców i Rusiec. Siedzibą władz powiatu jest Starostwo Powiatowe w Bełchatowie.

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu (według stanu na dzień 1.01.2013 r.)

Gmina	Powierzchnia [ha]	% powierzchni powiatu
Miasto Bełchatów	3 464	3,6
Gm. Bełchatów	18 036	18,6
Gm. Drużbice	11 335	11,7
Gm. Kleszczów	12 476	12,9
Gm. Kluki	11 854	12,3

Gmina	Powierzchnia [ha]	% powierzchni powiatu
Gm. Rusiec	9 991	10,3
Gm. Szczerców	12 895	13,3
Gm. Żelów, w tym - obszar miejski - obszar wiejski	1 075 15 634	17,3
Powiat Bełchatowski	96 760	100,0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, 2014.

Największą gminą w powiecie jest gmina Bełchatów, zajmuje 18,6% powierzchni powiatu. Natomiast najmniejszą jednostką administracyjną jest miasto Bełchatów, które zajmuje 3,6% powierzchni powiatu.

Rysunek 2 Podział administracyjny Powiatu Bełchatowskiego

Źródło: Opracowanie własne

Powiat ma korzystną lokalizację, znajduje się 186 km od Wrocławia, 150 km od Warszawy i 50 km od Łodzi, w której swoją siedzibę ma Marszałek Województwa. Dogodne położenie Powiatu Bełchatowskiego sprzyja jego rozwojowi i dynamice wzrostu gospodarczego, a duże zalesienie i liczne zbiorniki wodne stwarzają dobre warunki do uprawiania i organizowania turystyki.

2.2. Demografia

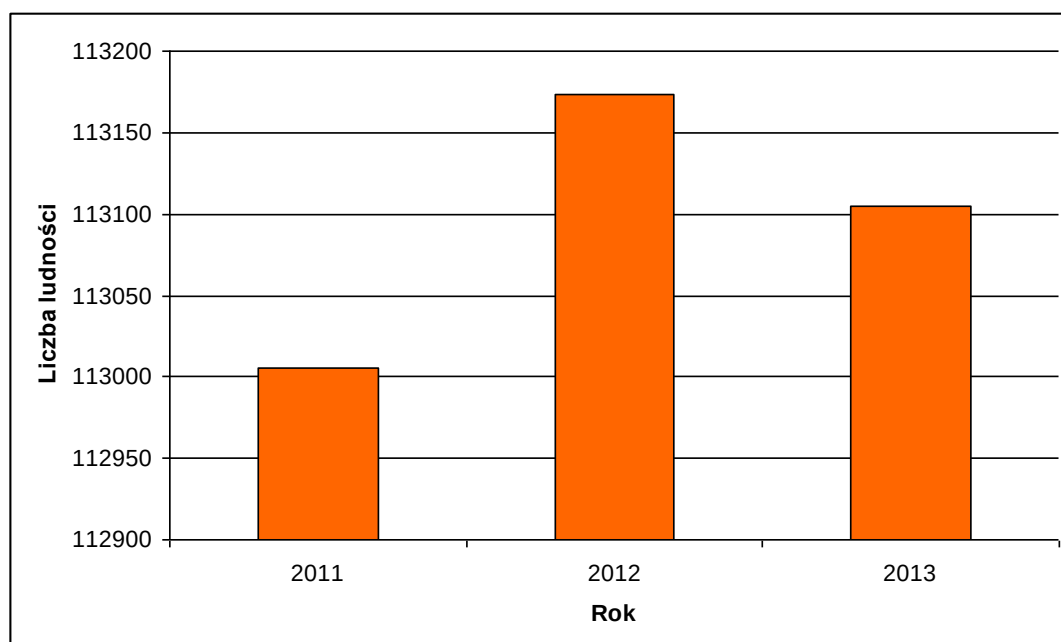
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) liczba ludności Powiatu Bełchatowskiego w ciągu kilku ostatnich lat systematycznie wzrastała. Jednak w 2013 roku odnotowano spadek liczby mieszkańców powiatu. W 2011 roku powiat zamieszkiwany był przez 113 005 osób, w 2012 roku liczba ta wzrosła o 168 osób i wynosiła 113 173. Podczas gdy w 2013 roku liczba mieszkańców zmniejszyła się o 68 osób i wynosiła 113 105 osób. W 2013 roku Powiat Bełchatowski zamieszkiwało 57 542 kobiet i stanowiły one 50,9 % ogółu społeczeństwa powiatu. Najwięcej ludności mieszkało w mieście Bełchatów – 52,6% oraz w gminie Żelów – 13,4%. Natomiast najmniej zaludnioną jednostką była Gmina Kluki skupiająca 3,8% populacji powiatu oraz Gmina Kleszczów z 4,6% populacji powiatu.

Na terenach miejskich obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności, natomiast na terenach wiejskich

liczba ludności systematycznie wzrasta. W 2013 roku w Bełchatowie w porównaniu do 2011 roku odnotowano spadek liczby ludności o 657 osób, tj. o 1,1%, a w Żelowie liczba ludności zmniejszyła się o 37 osób czyli o 0,3%. Najwyższy przyrost ludności odnotowano w Gminie Kleszczów (6,7%) oraz w Gminie Bełchatów (2,8%).

Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych gminach Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011- 2013

Jednostka administracyjna	Liczba ludności w latach		
	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Miasto Bełchatów	60 222	60 032	59 565
Gm. Bełchatów	10 294	10 422	10 585
Żelów, w tym:	15 188	15 163	15 151
- obszar miejski	7 871	7 830	7 833
- obszar wiejski	7 317	7 333	7 318
Gm. Szczerców	7 983	8 025	8 080
Gm. Kleszczów	4 839	5 009	5 165
Gm. Kluki	4 188	4 231	4 276
Gm. Drużbice	5 072	5 089	5 097
Gm. Rusiec	5 219	5 202	5 186
Powiat Bełchatowski	113 005	113 173	113 105

Wykres 1 Liczba ludności Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2013

Źródło: Bank danych lokalnych

Z danych GUS wynika, że w 2013 roku gęstość zaludnienia w Powiecie Bełchatowskim wynosiła 117 osób na km². Największe zagęszczenie ludności było na obszarach miejskich tj. w Bełchatowie i w Żelowie. Najmniejsze zagęszczenie było w gminie Kluki i Kleszczów.

W Powiecie Bełchatowskim przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 roku był dodatni i wynosił 1,2. i uległ zmniejszeniu w stosunku do 2010 roku, w którym przyrost naturalny był na poziomie 3,1.

Tabela 3. Gęstość zaludnienia w Powiecie Bełchatowskim w 2013 roku

Jednostka administracyjna	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Miasto Bełchatów	1720
Gm. Bełchatów	59
Zelów, w tym: - obszar miejski - obszar wiejski	91 729 47
Gm. Szczerców	63
Gm. Kleszczów	41
Gm. Kluki	36
Gm. Drużbice	45
Gm. Rusiec	52
Powiat Bełchatowski	117

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W 2013 roku ludność powiatu była głównie w wieku produkcyjnym – 66,9%, następnie w wieku przedprodukcyjnym – 18,4% oraz w poprodukcyjnym – 14,7%.

Główny Urząd Statystyczny opracował prognozę demograficzną dla Polski do 2035 roku. Według prognozy liczba ludności powiatu będzie systematycznie wzrastać do 2025 roku, a następnie odnotowany będzie spadek. W 2035 roku w powiecie będzie mieszkało 114 616 osób.

2.3. Infrastruktura

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Sieć wodociągowa to układ połączonych ze sobą przewodów przeznaczonych do przesyłu wody między ujęciem, a odbiorcą. W skład sieci wodociągowej wchodzi: przewody magistralne, przewody rozdzielcze i połączenia domowe zwane przyłączami. Woda zanim zostanie przesłana do wodociągu poddawana jest procesom uzdatniania.

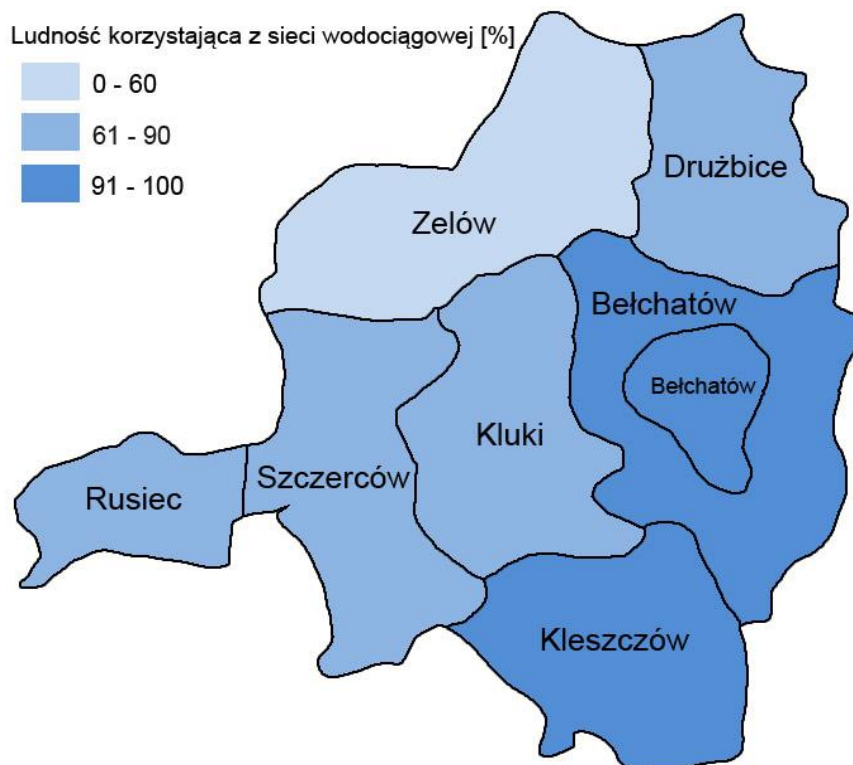
Według danych GUS długość czynnej sieci wodociągowej na terenie powiatu systematycznie wzrasta, w 2013 roku wynosiła 1 213,7 km i była dłuższa o 35 km w stosunku do 2011 roku. Z roku na rok przybywa również przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, w 2013 roku było ich o 611 więcej niż w roku 2011. Powoli wzrasta liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej. Na terenie powiatu z sieci wodociągowej w 2012 roku korzystało 89,2 % ludności. W miastach procent ten był wyższy i wynosił 94,2%. W chwili obecnej brak dokładnych danych o liczbie osób korzystających z sieci wodociągowej w 2013 roku. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie powiatu, a na rysunku 3 przedstawiono procent ludności korzystającej z sieci wodociągowej na terenie poszczególnych gmin powiatu.

Tabela 4. Sieć wodociągowa na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	1 178,7	1 202,7	1 213,7
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	18 576	18 746	19 187
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	100 649	100 932	b.d.
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	89,1	89,2	b.d.
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	64 099	63 954	b.d.

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	%	94,1	94,2	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 3 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2012 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Największym udziałem ludności korzystającej z sieci wodociągowej na terenie poszczególnych jednostek Powiatu Bełchatowskiego w 2012 roku odznaczało się miasto Bełchatów oraz Gmina Bełchatów i Gmina Kleszczów. Natomiast mniej niż 60 % ludności korzysta z sieci wodociągowej na terenie Gminy Zelów.

Sieć kanalizacyjna

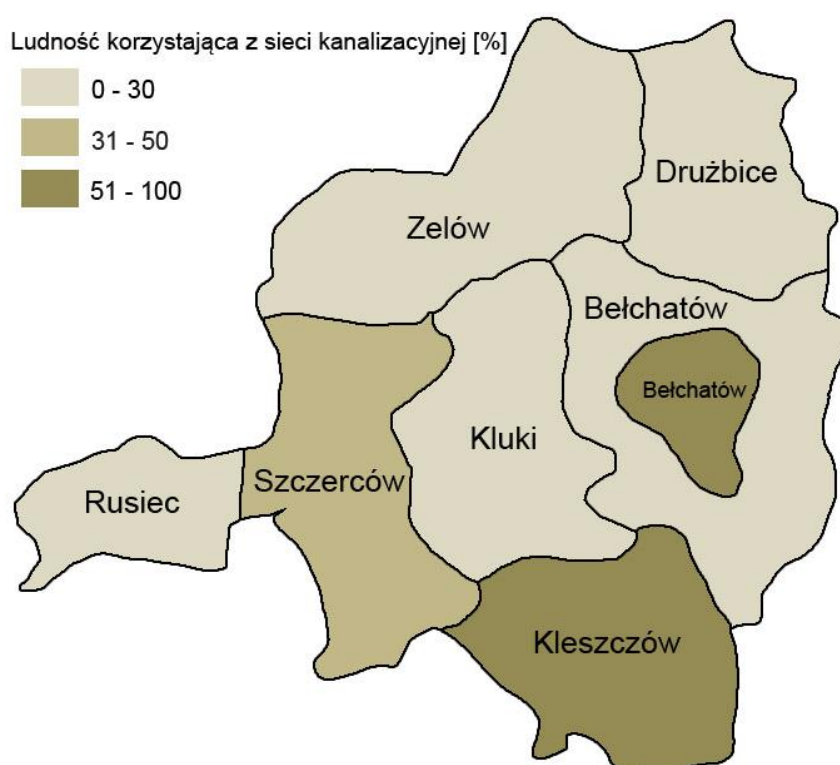
Sieć kanalizacyjna to układ połączonych ze sobą przewodów, które służą do odprowadzenia ścieków sanitarnych i wód deszczowych z budynków oraz ulic do oczyszczalni ścieków lub naturalnego odbiornika (wody deszczowe). Przewody te, w zależności od wielkości i funkcji zwane są kolektorami, kanałami głównymi, kanałami bocznymi i przyłączami domowymi. Integralną częścią sieci kanalizacyjnej są studzienki. W zależności od pełnionej funkcji i miejsca usytuowania są to studzienki: rewizyjne, połączeniowe lub spadowe.

Według danych GUS długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Bełchatowskiego systematycznie wzrasta. W 2013 roku miała długość 286 km i była dłuższa o 15,3% w porównaniu do 2011 roku (przybyło 44,5 km). Co roku przybywa również ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W 2013 roku było ich o 839 więcej niż w 2011 roku. Systematycznie wzrasta liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej. Na terenie powiatu w 2012 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 63,2% mieszkańców. W miastach procent ten był wyższy i wynosił 89,3%. W tabeli 5 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu, a na rysunku 4 przedstawiono procent ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na terenie poszczególnych gmin powiatu.

Tabela 5. Sieć kanalizacyjna na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	290,9	322,2	335,4
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	6 440	6 816	7 279
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	71 142	71 560	b.d.
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	62,9	63,2	b.d.
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	60 569	60 580	b.d.
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	%	88,9	89,3	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 4 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2012 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Najwięcej ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2012 roku było w gminie miejskiej Bełchatów oraz w Gminie Kleszczów. Natomiast najniższy wskaźnik korzystania z sieci kanalizacyjnej przez mieszkańców odnotowano w Gminie Kluki – był niższy niż 1 %.

Na terenach nieskanalizowanych, tam gdzie budowa kanalizacji jest niemożliwa ze względów ekonomicznych lub technicznych nieruchomości wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ścieki systemem kanalizacji sanitarnej dopływają do oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie Powiatu Bełchatowskiego.

Tabela 6. Informacje o oczyszczonych ściekach na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011 - 2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Komunalne oczyszczalnie: - biologiczne - z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	10 3	14 3	19 1
Ścieki odprowadzone ogółem	dam ³	2723,0	2652,0	2661,0
Ścieki oczyszczane razem, w tym:	dam ³	2723	2652	2661
- oczyszczane biologicznie	dam ³	398	396	622
- oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	2325	2256	2039
Osady wytworzone ogółem w ciągu roku	Mg	2223	2179	2094
Ludność korzystająca z oczyszczalni	osoba	73856	74859	73107
Ludność korzystająca z oczyszczalni	%	65,4	66,1	64,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

1 dam³ = 1 000 m³

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego funkcjonuje 19 biologicznych oczyszczalni ścieków oraz 1 oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ilość zarówno ścieków odprowadzanych, jak i osadów ściekowych wytworzonych w ciągu roku ulega systematycznemu zmniejszeniu. W latach 2011 – 2013 odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni zmniejszył się o 0,8 %.

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego oprócz ścieków komunalnych wytwarzane były również ścieki przemysłowe. Według GUS na koniec 2013 roku funkcjonowało siedem biologicznych oczyszczalni ścieków przemysłowych, które w ciągu roku wytworzyły 1 243 Mg osadów. Ogólnie odprowadzono 20 879 dam³ ścieków, z czego 99,7% odprowadzono bezpośrednio do wód lub do ziemi, a pozostałą część do sieci kanalizacyjnej.

Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w gaz ziemny

Według danych GUS ogólna długość czynnej sieci gazowej w 2012 roku na terenie powiatu wynosiła 140 476 m i w stosunku do 2011 roku była dłuższa o 898 m. Do poszczególnych budynków w 2012 roku wykonanych było 2 499 sztuk przyłączy gazu, w porównaniu z 2011 roku było ich więcej o 18 sztuk. Liczba odbiorców gazu zarówno w na terenach wiejskich w latach 2011 – 2012 wzrosła, natomiast w miastach ich liczba nieznacznie spada. W 2012 roku z sieci gazowej korzystało 45,7% ludności i zmniejszył się w stosunku do 2011 roku o 0,8%.

Tabela 7. Sieć gazowa na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011 - 2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Długość czynnej sieci ogółem	m	139 578	140 476	b.d.
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	6 190	6 190	b.d.
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	133 388	134 286	b.d.
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	2 481	2 499	b.d.
Odbiorcy gazu	Gosp. domowe	17 676	17 709	b.d.
Odbiorcy gazu w miastach	Gosp. domowe	16 961	16 957	b.d.

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	Gosp. domowe	894	919	b.d.
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	52 495	51 668	b.d.
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	46,5	45,7	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Sieć gazowa jest tylko na terenie miasta Bełchatów, gminy Bełchatów i gminy Kleszczów. Pozostałe gminy nie posiadają sieci gazowej.

Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w energię elektryczną i energię ciepłą

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego w 2012 roku było 23 434 odbiorców energii elektrycznej, ilość ta systematycznie maleje. Podobna sytuacja jest w przypadku zużycia energii elektrycznej. W 2012 roku odnotowano spadek zużycia energii w stosunku do roku wcześniejszego.

Tabela 8. Odbiorcy i zużycie energii na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	23 978	23 434	b.d.
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	42 878	42 160	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Źródłem zasilania elektroenergetycznego dla Powiatu Bełchatowskiego jest Elektrownia Bełchatów. Elektrownia Bełchatów jest największą w Polsce i Europie elektrownią opalaną węglem brunatnym. Moc pracujących bloków energetycznych wynosi 5382 MW i stanowi około 20% mocy zainstalowanej w polskiej energetyce zawodowej. Energia z Bełchatowa jest najtańszą energią elektryczną w kraju.

W Elektrowni Bełchatów jest zainstalowanych 12 bloków energetycznych, w których podstawowymi urządzeniami bloków są kotły parowe BB-1150, turbiny 18K370 i generatory GTHW360 oraz 1 blok energetyczny, w którym podstawowymi urządzeniami są: kocioł typu BB-2400, turbina parowa typu STF-100 i generator 50WT25E-138. Urządzenia te zlokalizowane są w dwóch budynkach kotłowni i hali maszynowni.

W przypadku energii ciepłej na terenie Powiatu Bełchatowskiego w 2012 roku było 15 kotłowni. Długość sieci ciepłej przesyłowej systematycznie wzrasta. Odnotowano również wzrost kubatury budynków ogrzewanych centralnie. Również systematycznie wzrasta sprzedaż energii ciepłej. W tabeli poniżej scharakteryzowano sieć ciepłą na terenie Powiatu Bełchatowskiego.

Tabela 9. Sieć ciepła na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Kotłownie ogółem	szt.	13	15	b.d.
Kotłownie w spółdzielniach mieszkaniowych	szt.	1	1	b.d.
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	62,5	66,3	b.d.
Długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów	km	93,2	95,3	b.d.
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie	dam ³	6991,3	7582,1	b.d.
Sprzedaż energii ciepłej ogółem	GJ	963596,0	995325,0	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Infrastruktura komunikacyjna

Przez teren Powiatu Bełchatowskiego przebiega droga krajowa nr 8 łącząca południowo-zachodnią i północno-wschodnią granicę Polski, a na terenie powiatu przebiega m.in. przez: Rusiec, Szczerców (obwodnica), Kluki i Bełchatów. Przez północną część powiatu przebiega droga krajowa nr 12. Obydwie drogi łączą się z istniejącym odcinkiem autostrady A1 (Tuszyn-Piotrków Trybunalski).

W granicach administracyjnych powiatu przebiegają następujące drogi wojewódzkie:

- ▲ nr 480 - skrzyżowanie z DK 14 w m. Sieradz - Sieradz - Widawa - Szczerców – skrzyżowanie z DW 483,
- ▲ nr 483 - skrzyżowanie z DW 481 w m. Łask - Szczerców - Nowa Brzeźnica - granica woj. łódzkiego i śląskiego,
- ▲ nr 484 - skrzyżowanie z DW 483 - Buczek - Żelów - Bełchatów - Kamieńsk - Skrzyżowanie z DK 91,
- ▲ nr 485 - skrzyżowanie z DK 14 w m. Pabianice - Wadlew - Bełchatów - Skrzyżowanie z DK 8.

Według danych GUS na terenie powiatu w 2012 roku najwięcej dróg gminnych było o nawierzchni twardej – 430,7 km (w porównaniu do 2011 roku nastąpił spadek o 14%), o nawierzchni twardej ulepszonej – 363,7 km (w porównaniu do 2011 roku spadek o 13,5%) oraz o nawierzchni gruntowej – 347,0 km (w porównaniu do 2011 roku spadek o 3,3%). Natomiast najwięcej dróg powiatowych było o nawierzchni twardej – 335 km (spadek w porównaniu z 2011 r. wzrost o 0,4%), o nawierzchni twardej ulepszonej – 335 km (wzrost o 0,5%) oraz o nawierzchni gruntowej – 12,8 km (w porównaniu do 2011 roku nastąpił spadek o 4,5%).

W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę dróg gminnych i powiatowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2012. Brak danych o długości dróg gminnych i powiatowych na terenie powiatu w 2013 roku.

Tabela 10. Długość dróg gminnych i powiatowych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2011	2012	2013
Drogi gminne				
o nawierzchni twardej	km	501,1	430,7	b.d.
o nawierzchni twardej ulepszonej		420,8	363,7	b.d.
o nawierzchni gruntowej		358,7	347,0	b.d.
Drogi powiatowe				
o nawierzchni twardej	km	333,7	335,0	b.d.
o nawierzchni twardej ulepszonej		333,3	335,0	b.d.
o nawierzchni gruntowej		13,4	12,8	b.d.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Przez powiat przebiega również linia kolejowa relacji Piotrków Trybunalski – Rogowiec o znaczeniu lokalnym, głównie dla potrzeb transportowych dla Kopalni Węgla Brunatnego i Elektrowni Bełchatów.

2.4. Gospodarka

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego dominuje przemysł wydobywczy, energetyczny, gumowy, tekstylny i odzieżowy, ponadto produkcja materiałów budowlanych. Na koniec 2013 roku funkcjonowało ponad 8,8 tys. podmiotów gospodarczych, jest to o 152 podmioty więcej niż rok wcześniej. W sektorze prywatnym działało 97% podmiotów.

Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2013 roku

Rok	Ogółem	Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		Razem	Z udziałem kapitału zagranicznego				
2011	8 374	368	60	b.d.	31	264	6 441
2012	8 677	383	63	681	31	280	6 636
2013	8 829	409	65	686	30	291	6 733

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W 2013 roku odnotowano wzrost podmiotów działających w sektorze prywatnym, przybyło 159 podmiotów tj. o 1,9% podmiotów więcej niż w 2012 roku i o 5,6 % więcej niż w 2011 roku. Odnotowano również wzrost liczby spółek handlowych (wzrost o 6,8% w stosunku do 2012 roku i o 11,1 % w stosunku do 2011 roku) oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (wzrost w latach 2011 – 2013 o 292 podmiotów tj. o 4,5%).

Najwięcej podmiotów funkcjonowało w mieście Bełchatów (62% wszystkich podmiotów działających na terenie powiatu) oraz w Gminie Żelów (10,8% wszystkich podmiotów działających na terenie powiatu). Najmniej podmiotów było w gminie Kluki – 2,4%.

W 2012 roku w Powiecie Bełchatowskim było zatrudnionych 41 540 osób, nastąpił spadek zatrudnienia o 3,7% w stosunku do roku wcześniejszego. Najwięcej osób pracowało w przemyśle i budownictwie (47,7%), w usługach pozostałych (19,5%) oraz w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (16,8%).

Tabela 12. Pracujący według rodzajów działalności w latach 2011-2012 (brak danych za 2013 rok)

Rok		2011	2012
Rodzaj działalności	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7 015	7 011
	Przemysł i budownictwo	21 456	19 822
	Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	5 836	5 821
	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości	810	788
	Pozostałe usługi	8 015	8 098
PRACUJĄCY OGÓŁEM		43 132	41 540

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W Powiecie Bełchatowskim na koniec 2013 roku było 7 576 bezrobotnych, z czego 55,7% stanowiły kobiety. W porównaniu do roku wcześniejszego stopa bezrobocia w powiecie wzrosła o 0,3%, a w stosunku do 2011 roku o 1,6%. Wzrost ten był nieznacznie większy niż w skali województwa czy kraju. Od kilku lat na terenie powiatu obserwuje się tendencję wzrastania stopy bezrobocia.

Tabela 13. Stopa bezrobocia w latach 2011-2013 w Powiecie Bełchatowskim na tle województwa i kraju

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia [%]		
	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Polska	12,5	13,4	13,4
Województwo Łódzkie	12,9	14,0	14,1
Powiat Bełchatowski	11,9	13,2	13,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Najwięcej bezrobotnych było w mieście Bełchatów - 3 771 osób. Liczba bezrobotnych w tym mieście wzrosła o 370 osób w stosunku do 2011 roku. W gminie Żelów – w 2013 roku było 1 536 bezrobotnych, a w gminie Bełchatów – 573 osób.

Tabela 14. Bezrobocie w poszczególnych gminach powiatu w latach 2011-2013

Gmina	2011		2012		2013	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Bełchatów - miasto	3 410	2121	3 701	2212	3771	2220
Gm. Bełchatów	535	312	573	327	636	364
Gm. Drużbice	279	157	300	161	309	163
Gm. Kleszczów	184	114	239	145	243	151
Gm. Kluki	236	139	283	169	297	173
Gm. Rusiec	199	109	227	114	241	121
Gm. Szczerców	463	272	496	267	543	310
Gm. Żelów	1434	757	1567	778	1536	721

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Tabela 15. Bezrobocie w Powiecie Bełchatowskim wg poszczególnych grup bezrobotnych w latach 2011-2013

Rok	Absolwenci ogółem	Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44 lat	Pozostający bez pracy pow. 12 m-cy
2011	bd.	206	1050	4 868	2 455
2012	488	589	1303	5 126	2 846
2013	468	775	1033	5 239	3 188

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Podmioty gospodarcze działające na terenie powiatu skupione są głównie w specjalnych strefach ekonomicznych (SSE), w których przedsiębiorcy prowadzą działalność na preferencyjnych warunkach (m.in. mają zapewnione ulgi podatkowe). Powiat Bełchatowski wchodzi w skład Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Na terenie powiatu wyodrębniono trzy strefy:

- ▲ Strefa Bełchatowsko-Kleszczowski Park Technologiczny Obszar Bełchatów I - Strefa Ciepłownicza",
- ▲ Strefa Bełchatowsko-Kleszczowski Park Technologiczny Obszar Bełchatów I - B1 Strefa Czapliniecka,
- ▲ Strefa Bełchatowsko-Kleszczowski Park Technologiczny Obszar Bełchatów I - B2 Strefa Czapliniecka.

Do najważniejszych podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu należą:

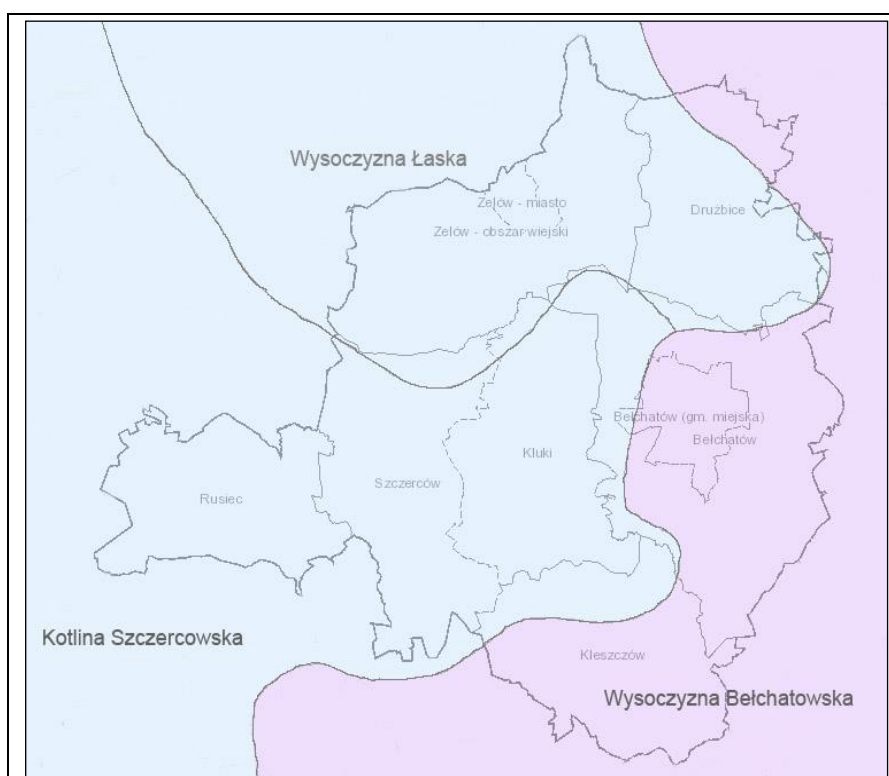
- ▲ PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów – lider wśród polskich kopalń węgla brunatnego. Pod względem wielkości spółki i liczby zatrudnionych pracowników kopalnia jest jednym z największych pracodawców w regionie łódzkim. Równolegle do działalności wydobywczej Kopalnia Bełchatów zajmuje się zagospodarowaniem kopaliny, które towarzyszą złożu węgla. Od kilku lat systematycznie rośnie wydobycie i sprzedaż piasków, żwirów, kruszyw i iłów. Zgodnie z planem zagospodarowania, zasoby tego Pola zostaną

wykorzystane do 2038 roku. Poza tym na bazie kredy jeziornej i węgla brunatnego z Pola „Bełchatów” wytwarzane są ekologicznie czyste, tanie nawozy mineralne niezbędne do produkcji zdrowej żywności.

- ▲ PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów - największa w Polsce i Europie elektrownia opalana węglem brunatnym.
- ▲ Knauf Bauprodukte Polska Sp. z o.o. Rogowiec,
- ▲ KWH Pipe Poland Kleszczów,
- ▲ ECO-ABC Sp. z o.o. Bełchatów,
- ▲ Constantia Teich Poland Sp. z o.o. Kleszczów,
- ▲ Colep Polska Sp. z o.o. Kleszczów,
- ▲ Arix Polska Sp. z o.o. Kleszczów,
- ▲ Kersten Europe Kleszczów,
- ▲ Pamapol S.A. Rusiec.

2.5. Ukształtowanie powierzchni ziemi

Według podziału fizyczno-geograficznego, Polski Powiat Bełchatowski znajduje się w obrębie Niżu Środkowo Polskiego. Zachodnia i centralna część powiatu leży na obszarze Kotliny Szczercowskiej, południowa i wschodnia część leżą na obszarze Wysoczyzny Bełchatowskiej, a północna część leży na obszarze Wysoczyzny Łaskiej (rysunek 5).

Rysunek 5 Położenie powiatu na tle jednostek fizyczno-geograficznych

Źródło: www.geoportal.gov.pl

Obszar Powiatu Bełchatowskiego jest zróżnicowany morfologicznie. Część wschodnia to Wysoczyzna Bełchatowska, która wyraźną krawędzią morfologiczną dość stromo schodzi do Kotliny Szczercowskiej na zachodzie. Wysoczyzna Bełchatowska ma położenie wododziałowe między dorzecziami Wisły i Odry. Jej krajobraz stanowi falista równina z pasmem ostańcowych wzgórz morenowych ukierunkowanych z północy na południe, związanych z maksymalnym zasięgiem zlodowacenia warciańskiego. Północna część powiatu leży na Wysoczyźnie Łaskiej, która jest denudacyjną równiną morenową o wysokości do 213 m n.p.m. W krajobrazie występują ciągi wydym śródlądowych oraz pagóry morenowe.

Najważniejszą rolę w formowaniu współczesnej rzeźby odegrały procesy związane z zanikiem lądolodu Widawki i Warty oraz erozyjne pogłębianie dolin rzecznych. Udział swój miały także procesy eoliczne, które doprowadziły do powstania wydym i terenów bezodpływowych.

Kolina Szczercowska należy do makroregionu Niziny Południowowielkopolskiej. Ma ona charakter równinny z najniżej położonymi terenami (naturalnie) w dolinie Widawki. Występują tu liczne tereny podmokłe.

Nielicznie zachowały się torfowiska przejściowe z bogatą mieszaną roślinnością. Kotlina Szczercowska uległa i w dalszym ciągu ulega znacznym przekształceniom antropogenicznym wskutek eksploatacji dużych złóż węgla brunatnego.

Dominującymi elementami krajobrazu są:

- ▲ zwałowiska zewnętrzne PGE KWB Bełchatów S.A. z Górą Kamieńsk, położoną tuż poza południowo-wschodnią granicą Powiatu Bełchatowskiego. Góra Kamieńsk powstała w wyniku składowania nadkładu i jest najwyższym wzniesieniem w środkowej Polsce o wysokości 386 m n.p.m.
- ▲ polodowcowe wzniesienia Gór Borowskich na granicy z Powiatem Piotrkowskim.¹

2.6. Geologia

Pod względem geologicznym Powiat Bełchatowski położony jest w obrębie Niecki Łódzkiej – w jej południowej części, gdzie na węglanowych osadach kredowych zalegają w postaci płatów osady trzeciorzędowe, a wszystko to pokryte jest zwartym płaszczem utworów czwartorzędowych.

Kreda reprezentowana jest przez osady kredy dolnej wykształcone w postaci piaskowców oraz utwory kredy górnej – głównie wapienie, wapienie margliste, margle i opoki. Strop tych utworów to powierzchnia erozyjna z szeregiem wyniosłości i obniżeń. Najpłycej kreda zalega w okolicach Zwierzyńca i Głupic, w dolinie rzeki Grabi znajdują się wychodnie, na pozostałym obszarze osady kredy znajdują się na znacznych głębokościach, a ich miąższość wynosi kilkaset metrów. Trzeciorząd występuje w postaci płatów wypełniających formy zapadliskowe bądź zagłębienia erozyjno-denudacyjne. Miąższość jest zróżnicowana i ściśle związana z tektoniką podłoża mezozoicznego. Budują go utwory ilaste pliocenu oraz mułkowo-piaszczyste miocenu z wkładkami węgla brunatnego. Na południu powiatu miąższość trzeciorzędu osiąga w rowie tektonicznym ponad 200 m. Wśród nagromadzonych osadów trzeciorzędowych występują bogate złoża węgla brunatnego.

Osady czwartorzędowe tworzą zwartą pokrywę na terenie całego Powiatu Bełchatowskiego poza niewielkimi fragmentami wychodni górnej kredy w dolinie rzeki Grabi. Miąższość czwartorzędu jest bardzo zróżnicowana, zwykle od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Ma to związek z powierzchnią mezozoiku i tektoniką całego obszaru. Osady czwartorzędowe to głównie gliny lodowcowe oraz piaski wodnolodowcowe związane ze zlodowaceniem środkowopolskim.²

2.7. Surowce mineralne

Na terenie powiatu największe znaczenie mają trzeciorzędowe złoża węgla brunatnego. Poza tym złoża surowców mineralnych są prawie wyłącznie utworami czwartorzędowymi, poza niewielkimi odsłonięciami margli górnej kredy o znaczeniu lokalnym.

Gliny zwałowe stanowią zwartą, dużą powierzchnię ale nie posiadają dużego znaczenia surowcowego ze względu na dużą zawartość ziaren żwiru i margla. Ich eksploatacja jest lokalna, głównie na potrzeby cegielni.

Żwiry i piaski ze żwirami są surowcami często występującymi i eksploatowanymi w dość dużych ilościach. Ich znaczenie jest lokalne, wykorzystywane są głównie na potrzeby budownictwa przemysłowego i drogowego. Są to najczęściej osady moren czołowych, moren martwego lodu, ozów i pagórków akumulacji szczelinowej. Złoża te wykazują dużą zmienność petrograniczną i frakcyjną surowca. Często jest występowanie pakietów i wkładek mułków, które utrudniają eksploatację na większą skalę.

Piaski eoliczne występują w wydmach i polach wydmowych m.in. wzdłuż trasy między Bełchatowem i Szczercowem. Wykorzystywane są w budownictwie i drogownictwie.

Należy dążyć do pełnego wykorzystania surowców mineralnych z nadkładu co zabezpieczy potrzeby gospodarcze i ograniczy konieczność pozyskiwania surowców mineralnych z innych źródeł. W ten sposób wykorzystuje się między innymi:

- ▲ kruszywa mineralne (pospółka piaszczysto żwirowa i krzemienista, tłucznie, kłince i grysy granitowe, wapienne, kwarcytowe i z gruzu betonowego),
- ▲ piasek naturalny o dużej czystości,
- ▲ łatwo topliwe piaski kwarcowe o zawartości SiO₂ pow. 99%,
- ▲ wolne od zanieczyszczeń surowce ilaste o dużej różnorodności parametrów chemicznych, mineralogicznych i technologicznych,
- ▲ kredę jeziorną (ekologiczny nawóz węglanowo - wapniowy),
- ▲ ziemię humusową.

¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2008-2011

² Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2008-2011

Poza wydobyciem węgla brunatnego i pozyskaniem surowców mineralnych z nadkładu, w Antoniówce zlokalizowana jest odkrywka Kopalni Surowców Mineralnych „Kosmin”, w Woli Kruszyńskiej, Osinie i Kuźnicy Kaszewskiej zlokalizowane są odkrywki kruszyw, w Kurnosie II kopalnia piasku. Ponadto w poszczególnych gminach eksploatowane są lokalne złoża piasku, żwiru i gliny.

2.8. Klimat

Województwo łódzkie leży w VII (środkowej) dzielnicy rolniczo-klimatycznej Polski. Okres wegetacyjny trwa przeciętnie 210 – 220 dni, średnie roczne temperatury w wieloleciu wynoszą 8,3 °C i wahają się w granicach od 37,6 ÷ -30,3 °C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń -2 °C, a najcieplejszym lipiec i sierpień 17,7 °C. Opady atmosferyczne (średnie dla województwa) w ciągu roku wynoszą 555 mm. W okresie najważniejszym dla rozwoju roślin (IV – IX) spada średnio 354 mm deszczu na m² (ok. 64 % opadów łącznych w roku).

W regionalizacji rolniczo – klimatycznej obszar Powiatu Bełchatowskiego zaliczany jest do Dzielnic Łódzkiej. Występują tu łagodne zimy z okresami krótkotrwałych mrozów przeplatanych odwilżami. Dominuje wpływ wilgotnych mas powietrza polarno–morskiego oraz polarno–kontynentalnego. Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie.

Według rejonizacji rolniczo – klimatycznej Gumińskiego teren Powiatu Bełchatowskiego należy do X dzielnicy klimatycznej o następującej charakterystyce:

- ▲ średnia temperatura roczna: 7,7°C,
- ▲ średnia temperatura stycznia: – 1,7°C,
- ▲ średnia temperatura lipca: 17,4°C,
- ▲ ilość opadu w roku: 576 mm,
- ▲ ilość dni mroźnych: 30 - 50.

Pokrywa śnieżna zalega ok. 50 dni w roku. Na całym obszarze występuje przewaga wiatrów zachodnich i północno–zachodnich. Tereny te są w przewadze dobrze nasłonecznione, wolne od zastoisk zimnych mas powietrza, dobrze przewietrzane.

Według danych IMGW w Powiecie Bełchatowskim w 2011 roku średnia temperatura wynosiła 9-10°C, a suma opadów wynosiła 400-500 mm.

ROZDZIAŁ 3. REALIZACJA ZADAŃ W LATACH 2012-2013 Z UWZGLĘDNIENIEM ROKU 2011

3.1. Ochrona powietrza

Największymi zagrożeniami są zanieczyszczenia pochodzenia przemysłowego, komunikacyjnego oraz niska emisja z palenisk domowych. Na jakość powietrza w Powiecie Bełchatowskim największy wpływ ma emisja zanieczyszczeń ze źródeł punktowych oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Głównym zagrożeniem i problemem na terenie Powiatu Bełchatowskiego w zakresie ochrony powietrza są:

- emisja zanieczyszczeń z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów,
- emisja niska pochodząca z przydomowych palenisk,
- spalanie odpadów w indywidualnych paleniskach domowych,
- emisja komunikacyjna zwłaszcza w sezonie letnim wywołana przez nadmierny ruch samochodowy.

W zakresie ochrony powietrza na terenie Powiatu Bełchatowskiego w Programie ochrony środowiska wyznaczono do realizacji szereg inwestycji.

W celu realizacji zamierzonych celów w latach 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku na terenie Powiatu Bełchatowskiego zrealizowano następujące zadania:

Tabela 16. Zrealizowane zadania na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku. Ochrona powietrza.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
Cel ekologiczny – Poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów monitorowanych zanieczyszczeń								
1.	Systematyczny monitoring jakości powietrza	WIOŚ Łódź	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Jest to zadanie statutowe WIOŚ w Łodzi i w latach 2011-2013 na terenie powiatu bełchatowskiego WIOŚ w Łodzi prowadził zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego. W zakresie ochrony powietrza pomiary były prowadzone w 7 punktach z pasywnym poborem SO ₂ i NO ₂ . Monitoring jakości powietrza: ROK 2011 – Bełchatów ul. Kościuszki, Bełchatów ul. Przemysłowa, Bełchatów ul. Czapliniecka 77, Bełchatów ul. Cegielniana 52, Kleszczów ul. Milenijna, Rogowiec ul. Gipsowa 3 gm. Kleszczów, Oleśnik 3 gm. Bełchatów. ROK 2012 – Bełchatów ul. Kościuszki, Bełchatów ul. Przemysłowa, Bełchatów ul. Czapliniecka 77, Kleszczów ul. Milenijna, Rogowiec ul. Gipsowa 3 gm. Kleszczów,

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								Olesnik 3 gm. Bełchatów. ROK 2013 - Bełchatów ul. Kościuszki, Bełchatów ul. Przemysłowa, Bełchatów ul. Czapliniecka 77, Kleszczów ul. Milenijna, Rogowiec ul. Gipsowa 3 gm. Kleszczów
2.	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza	WIOŚ Łódź	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. WIOŚ Łódź przeprowadza zarówno kontrole planowe jak i interwencyjne w zależności od potrzeby.
3.	Ograniczenie emisji do powietrza pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)piren, dwutlenku azotu i dwutlenku siarki poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technologii oraz zmianę systemu ogrzewania	Podmioty dostarczające ciepło dla ludności właściciele nieruchomości Podmioty gospodarcze	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, dotacje, kredyty	Zadanie zostało zrealizowane. Brak konkretnych danych, jednakże można domniemać, że nowe inwestycje w większości powstają z zastosowaniem ekologicznego ogrzewania, a istniejące są modernizowane co powoduje ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.
4.	Kontynuowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza przez PGE Oddział Elektrownia Bełchatów S.A.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA Oddział Elektrownia Bełchatów	2011	120000,00	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Kompleksowa rekonstrukcja i modernizacja bloku 5 i 6. Bloki nr 5, 6, 7 i 8 zostały kompleksowo zmodernizowane i przekazane do eksploatacji: blok nr 5 w lipcu 2011 roku, blok nr 6 w grudniu 2011 roku, blok nr 7 w marcu 2013 roku
			2013	0,00	0,00	120000,00	Środki własne	

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								oraz blok nr 8 w lipcu 2013 roku. Po przeprowadzonych modernizacjach nastąpiła m.in. poprawa jakości powietrza poprzez obniżenie wielkości emisji zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania węgla, tj. NO_x, CO₂, i pyłu. Przed modernizacją instalacja spalania paliw w PGE Elektrowni Bełchatów S.A., w tym kotły BB-1150 nr 5,6, 7 i 8 spełniała wymagania rozporządzenia w sprawie standardów emisyjnych z instalacji i dyrektywy 2001/80/WE. Modernizacja miała na celu dostosowanie urządzeń do wymagań obowiązujących przepisów w zakresie emisji zanieczyszczeń zgodnie z Dyrektywą IED (emisja pyłu poniżej 50 mg/Nm³, emisja NO_x poniżej 200 mg/Nm³, emisja CO poniżej 200 mg/Nm³. Po zakończeniu modernizacji – rzeczywiste stężenia zanieczyszczeń emitowanych z bloków nie przekraczają: Stężenie NO_x – 200 mg/m³u; Stężenie CO - 200 mg/m³u; Stężenie pyłu – 30 mg/m³u.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								Ponadto zmniejszy się globalna ilość emitowanych zanieczyszczeń NO _x , CO ₂ i pyłu oraz odpadów paleniskowych w wyniku podniesienia sprawności bloków o ok. 3,0% a co za tym idzie zmniejszenia ilości spalonego węgla.
			2011-2012	183200,50	69954,90	0,00	Środki finansowe własne i dotacja unijna w kwocie 20 000 tys. zł przekazana przez NFOŚiGW, środki pochodzące z umorzenia pożyczki w kwocie 11 186 tys. zł przez NFOSiGW	Zadanie zostało zrealizowane. We wrześniu 2012 roku została oddana do eksploatacji Instalacja Odsiarczania Spalin dla bloków 1 i 2 w technologii mokrej wapienno-gipsowej. Spaliny są oczyszczane w absorberze poprzez przemycanie ich zawiesiną wapienno gipsową. Instalacja odsiarcza w 100 % spaliny z jednego bloku i w 30% z bloku drugiego.
			2012-2013	0,00	1,00	15054,30	Środki finansowe własne, pożyczka WFOŚiGW	Zadanie zostało zrealizowane. W grudniu 2013 roku przekazano do eksploatacji Instalację dawkowania kwasów organicznych dla IOS bloków 2-12. Dawkowanie kwasów organicznych do IOS ma na celu obniżenie poziomu emisji

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								SO ₂ z poziomu 400 mg/Nm ³ obowiązującego obecnie do poziomu 200 mg/Nm ³ wchodzącego w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku (wymagania zgodnie z Dyrektywą IED).
			2012-2013	0,00	828,60	76371,80	Środki finansowe własne, dotacja ze środków norweskiego mechanizmu finansowego przekazanych przez NFOŚiGW; pożyczka z WFOŚiGW	Zadanie zostało zrealizowane. Proces modernizacja bloków 5 i 6 pod kątem dostosowania ich do Dyrektywy IED.
5.	Racjonalizacja zarządzania siecią ciepłowniczą, szersze wykorzystanie ekologicznych nośników (gaz, olej)	Przedsiębiorstwa dostarczające ciepło	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne kredyty dotacje	Zadanie zostało zrealizowane.
6.	Wymiana pieca i remont instalacji c.o. zasilającej budynek filii SP ZOZ -u	Urząd Miejski Żelów	2012	0,00	39,20	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
7.	Remont sieci c.o. na odcinku od kotłowni komunalnej do ulicy Szkolnej	Urząd Miejski Żelów	2012	0,00	87,64	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
8.	Elektryfikacja gminy – rozbudowa gminnej sieci	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	2700,00	6000,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	elektroenergetycznej na terenach stref przemysłowych i zabudowy mieszkaniowej							
9.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury energetycznej służącej maksymalnemu wykorzystaniu potencjału tkwiącego w elektrowniach	Właściciele i zarządcy infrastruktury energetycznej	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, kredyty, dotacje	Brak informacji w tym zakresie.
10.	Sukcesywna rozbudowa sieci gazownictwa	Przedsiębiorstwa dostarczające gaz	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, kredyty, dotacje	Brak informacji w tym zakresie
11.	Rozbudowa sieci gazowej	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	1000,00	2000,00	b.d.	Zadanie zostało zrealizowane.
12.	Budowa instalacji gazowej na potrzeby c.o. w budynku komunalnym nr 48 w Antoniówce	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	15,00	50,00	b.d.	Zadanie zostało zrealizowane.
13.	Przebudowa i modernizacja osiedlowych sieci ciepłowniczych w Bełchatowie	PEC Bełchatów	2011-2013	5251,11	8293,58	11202,14	NFOŚiGW – Dofinansowanie z ramach działania 9.2 „Efektywna dystrybucja energii” priorytetu IX POLiŚ 2007-2013; Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Przebudowa (wymiana) starych sieci wysokich parametrów oraz zasilanych z tych sieci układów niskoparametrowych (w zakresie sieci ciepłowniczej niskich parametrów oraz wyłączeniem z eksploatacji węzłów grupowych), poprzez wybudowanie nowej sieci wysokich parametrów w technologii preizolowanej z

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								instalacją alarmową z przyłączami wysokich parametrów do wszystkich zasilanych obecnie obiektów; Budowa będąca skutkiem likwidacji węzłów grupowych lub przebudowa węzłów ciepłych w miejsce istniejących w celu uzyskania największego potencjału obniżenia strat energii.
14.	Modernizacja układów zasilania poprzez likwidację wyeksploatowanych węzłów grupowych i zastąpienie ich węzłami indywidualnymi	PEC Bełchatów	2012	0,00	2297,6	0,00	Pożyczka; środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach zadania zostały wybudowane 33 nowe węzły ciepłe w budynkach odbiorców, we wcześniej wskazanych pomieszczeniach, do których doprowadzona została sieć ciepła wysokoparametrowa.
15.	Modernizacja układów zasilania w bloku 133 na osiedlu Dolnośląskim w Bełchatowie	PEC Bełchatów	2011, 2013	3,56	0,00	118,40	Środki własne, WFOŚiGW w Łodzi	Zadanie zostało zrealizowane. Wymiana dwóch wyeksploatowanych węzłów na nowe
16.	Budowa sieci ciepłej rozdzielczej wraz z przyłączami do budynków w Centrum Bełchatowa	PEC Bełchatów	2011-2012	53,65	117,50	0,00	Pożyczka; środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach budowy sieci na os. M. Konopnickiej wybudowano 203,24 m sieci rozdzielczej wraz z przyłączami do 7

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								obiektów, z których: • 5 budynków było ogrzewanych węglem kamiennym; • 2 budynki były ogrzewane gazem ziemnym. W ramach budowy sieci na ul. Kościuszki wybudowano 262,8 m sieci rozdzielczej wraz z przyłączami do 8 obiektów, z których: • 5 budynków było ogrzewanych węglem kamiennym; • 2 budynki były ogrzewane olejem opałowym; • 1 budynek był ogrzewany drewnem. Zwiększenie długości sieci na ul. Kościuszki (z 238 na 262,8) oraz ilości przyłączonych budynków z 7 na 8 wynika z faktu, że na posesji przy ul. Kościuszki 4, właściciel posesji planował wybudowanie jednego węzła ogrzewającego dwa budynki. Przed realizacją zadania zmienił zadanie w związku z tym dokonano zmiany projektu i wybudowano przyłącza do obu budynków.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								Zmianie uległo też miejsce włączenia i usytuowanie węża w budynku przy ul. Kościuszki 10. Zakres inwestycji zapotrzebowanie mocy i energii oraz efekt ekologiczny nie uległ zmianie. Realizacja inwestycji pozwoliła na osiągnięcie następującego efektu: • Rzeczowego w postaci wykonania sieci cieplnej z rur preizolowanych wraz z przyłączami o łącznej długości 466,04 mb; • Ekologicznego w postaci: -redukcji emisji pyłu: 1.341,340 kg/rok -redukcji emisji SO₂: 922,290 kg/rok; -redukcji emisji NO_x: - 30,440 kg/rok; -redukcji emisji CO: 4.619,880 kg/rok; -redukcji emisji sadzy: 226,61 kg/rok; • Redukcji emisji benzo(a)pirenu: 0,31 kg/rok.
17.	Budowa sieci ciepłej rozdzielczej wraz z przyłączami do budynków w Centrum	PEC Bełchatów	2013	0,00	0,00	136,00	Pożyczka; środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Inwestycja zlokalizowana jest w

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	Bełchatowa – rejon ulic Kwiatowej i os. M. Konopnickiej							centrum miasta Bełchatowa. Tereny bezpośrednio otaczające inwestycję to głównie gęsta zabudowa miejska w postaci budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej tj. szkół i hali sportowej, boiska oraz marketu spożywczego. Inwestycja obejmuje przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej 13 budynków, z których 12 to budynki mieszkalne jednorodzinne, natomiast 1 to budynek handlowo-usługowy.
18.	Modernizacja układów zasilania poprzez likwidację wyeksploatowanych węzłów grupowych i zastąpienie ich węzłami indywidualnymi	PEC Bełchatów	2011	200,50	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach zadania zostały wybudowane 4 nowe węzły ciepne w budynkach odbiorców, we wcześniej wskazanych pomieszczeniach, do których doprowadzona została sieć ciepła wysokoparametrowa.
19.	Modernizacja całkowita węzłów ciepłych	PEC Bełchatów	2011	297,50	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach zadania zmodernizowano 6 węzłów ciepłych w budynkach odbiorców

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
20.	Przebudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w Bełchatowie	PEC Bełchatów	2011	912,30	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Przebudowa sieci DN 200 w rejonie ul. Bawełnianej w związku z budową galerii Handlowej „Bawełnianka”. Przebudowa nadziemnej magistrali ciepłowniczej 2xDN 500 od pkt PR 32 do Pr 43.
Cel ekologiczny – Zmniejszenie energochłonności poprzez termomodernizację budynków								
1.	Wymiana instalacji elektrycznej z zastosowaniem oświetlenia energooszczędnego w ZSP nr 3	Starostwo Powiatowe	2013	0,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie nie zostało zrealizowane.
2.	Wykonanie oświetlenia ewakuacyjnego oraz wymiana instalacji elektrycznej na II piętrze budynku Bursy Szkolnej	Starostwo Powiatowe	2012	0,00	53,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
3.	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w m. Drużbice-Kolonia	Gmina Drużbice	2012	0,00	50,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w m. Drużbice-Kolonia
4.	Termomodernizacja budynku OSP w Kaszewicach	Gmina Kluki	2012	0,00	25,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Docieplenie ścian budynku metodą Atlas Stopter na pow. ok. 226 m ² oraz wymiana stolarki okiennej, wrota garażowe, drzwi.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
5.	Termomodernizacja budynku OSP w Parznie	Gmina Kluki	2012	0,00	26,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Docieplenie ścian budynku metodą Atlas Stopter na pow. ok. 215 m ² oraz wymiana stolarki okiennej, wrota garażowe, drzwi.
6.	Termomodernizacja budynku gminnego w Ruścu (Wodomistrzówka) – docieplenie ścian budynku	Gmina Rusiec	2012	0,00	27,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Docieplenie ścian budynku na powierzchni ok. 311 m ² ; łączna powierzchnia docieplania 352 m ² ; przyklejenie siatki, położenie tynku, malowanie tynku; wymiana drzwi zewnętrznych – 1 szt.; docieplenie cokołów o powierzchni 21 m ² , docieplenie ościeży o powierzchni 20 m ² .
7.	Termomodernizacja budynku gminnego w Ruścu (Agronomówka) – docieplenie ścian budynku	Gmina Rusiec	2012	0,00	27,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Docieplenie ścian budynku na powierzchni ok. 347 m ² (styropian o grubości 10 cm) wraz z dociepleniem cokołów na powierzchni ok. 25 m ² (styropian o grubości 7 cm) oraz dociepleniem ościeży na powierzchni ok. 18 m ² (styropian o grubości 2 cm) – łączna powierzchnia docieplenia ok. 390 m ² ;

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								przyklejenie siatki, położenie tynku, malowanie tynku.
8.	Rozbudowa sali gimnastycznej przy I LO w Bełchatowie – wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych, docieplenie istniejących ścian budynku, docieplenie posadzki, wymiana m.in. instalacji c.o., montaż wentylacji	Starostwo Powiatowe	2012-2013	0,00	50,00	222,00	Budżet Powiatu,	Zadanie zostało zrealizowane. Wymiana okien, docieplenie istniejących ścian budynku, docieplenie posadzki, wymiana instalacji centralnego ogrzewania i montaż wentylacji mechanicznej.
9.	Termomodernizacja budynku Gminnego Centrum Kultury wraz z zagospodarowaniem terenu w Zdieszulicach Dolnych	Gmina Bełchatów	2012	0,00	147,00	0,00	Budżet Gminy, pożyczka z WFOŚiGW w Łodzi	Zadanie zostało zrealizowane. Ocieplenie ścian zewnętrznych płytami styropianowymi, wyprawa elewacyjna cienkowarstwowa, demontaż i montaż nowych rur spustowych, rynien i obróbek blacharskich, opaska z kostki brukowej betonowej barwionej, utwardzenie placu – nawierzchnia z kostki brukowej betonowej
10.	Termomodernizacja budynku komunalnego Drużbice-Kolonia	Urząd Gminy Drużbice	2012	0,00	60,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
11.	Termomodernizacja placówek oświatowych - przedszkola	Urząd Miasta Bełchatowa	2011-2012	4569,70	70,41	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
12.	Zakup stolarki okiennej i drzwiowej do budynku świetlicy wiejskiej w m. Nowy Janów	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
13.	Remont dachu na zapleczu kuchennym i garażu budynku OSP Osina	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
14.	Termomodernizacja budynku garażu OSP w Karczmach	Urząd Miejski Żelów	2012	0,00	10,25	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
15.	Termomodernizacja strażnicy OSP Kociszew	OSP Kociszew	2012	0,00	20,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane.
16.	Termomodernizacje WM os. Dolnośląskie 106	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
17.	Termomodernizacje WM os. Dolnośląskie 108	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
18.	Termomodernizacje WM os. Dolnośląskie 220	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
19.	Termomodernizacje WM os. POW 9	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
20.	Termomodernizacje WM ul. Energetyków 12	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
21.	Termomodernizacje WM ul. Paderewskiego 8	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
22.	Termomodernizacje WM ul. Słowackiego 1	ADM Sp. zo.o. Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
23.	Kompleksowa termomodernizacja budynku wielorodzinnego „Odra” (ocieplenie ścian budynku, wymiana stolarki okiennej, wymiana grzejników)	PGM Sp. zo.o. Bełchatów, Miasto Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki Budżetowe Miasta Bełchatów	Brak informacji w tym zakresie.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
24.	Ocieplenie bloku wraz z demontażem płyt azbestowych	PGM Sp. zo.o. Bełchatów, Miasto Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki Budżetowe Miasta Bełchatów	Brak informacji w tym zakresie.
25.	Wymiana stolarki okiennej w lokalach komunalnych	PGM Sp. zo.o. Bełchatów, Miasto Bełchatów	2013	0,00	0,00	0,55	Budżet Miasta Bełchatowa	Zadanie zostało zrealizowane. Wymiana stolarki okiennej w 1 lokalu komunalnym
26.	Docieplenie stropodachów i stropów piwnic w budynkach wielorodzinnych	PGM Sp. zo.o. Bełchatów, Miasto Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki Budżetowe Miasta Bełchatów	Zadanie nie zostało zrealizowane.
27.	Remont dachu wraz z demontażem płyt azbestowych z budynków komunalnych	PGM Sp. zo.o. Bełchatów, Miasto Bełchatów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki Budżetowe Miasta Bełchatów	Zadanie nie zostało zrealizowane.
28.	Kompleksowa termomodernizacja budynku wielorodzinnego ul. Czapliniecka 44 D (docieplenie, wymiana stolarki okiennej, wymiana drzwi wejściowych, remont dachu)	PGM Sp. zo.o. Bełchatów, Miasto Bełchatów	2012	0,00	30,50	0,00	Budżet Miasta Bełchatowa	Zadanie zostało zrealizowane. Wymiana stolarki okiennej w 5 lokalach komunalnych.
Cel ekologiczny – Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii								
1.	Promowanie nośników czystej energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych (energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermalna, z biomasy i	Starostwo Powiatowe; Urzędy Miast/Gmin	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Zadanie zostało zrealizowane. Stałe doradztwo udzielane przez Pracowników Starostwa i poszczególnych Gmin. Finansowanie tego zadania

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	biogazu) – kampanie informacyjne							odbywa się w ramach kosztów etatów pracowników.
2.	Instalowanie systemów energii odnawialnej na budynkach użyteczności publicznej	Starostwo Powiatowe; Urzędy Miast/Gmin	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Brak informacji w zakresie realizacji tego zadania.
3.	Budowa nowych i rozbudowa już istniejących urządzeń i instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	Właściciele urządzeń	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne	Brak informacji w zakresie realizacji tego zadania.
4.	Zakup i montaż urządzeń kolektorów słonecznych lub pomp ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie gminy	Urząd Gminy Kleszczów	2012	0,00	1800,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
5.	Mechanizmy wsparcia dla mieszkańców poprzez dofinansowanie urządzeń/instalacji służących do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii	Starostwo Powiatowe; Urzędy Miast/Gmin	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	900,00	Środki własne środki zewnętrzne	Zadanie zostało zrealizowane. Gmina Kleszczów dofinansowała koszty realizacji inwestycji – zakup i montaż urządzeń wykorzystujących źródła energii odnawialnej.
Łączne koszty:				634 204,15 tys. zł				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek oraz Sprawozdań budżetowych za lata 2011-2013.

3.2. Ochrona środowiska przed hałasem i polami elektromagnetycznymi

Do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu w środowisku należy komunikacja drogowa. Co roku odnotowuje się szybki wzrost liczby pojazdów w Powiecie Bełchatowskim. Powoduje to, że hałas drogowy staje się głównym czynnikiem degradującym środowisko. Skutki powyższego odczuwane są przez coraz większą liczbę mieszkańców.

Źródłem hałasu komunikacyjnego w Powiecie Bełchatowskim są drogi E67 i 485 oraz sieć dróg lokalnych.

Źródłami pól elektromagnetycznych emitujących szkodliwe dla ludzi i zwierząt promieniowanie niejonizujące są m.in. nadajniki GSM/UMTS, nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne, urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne.

Powiat Bełchatowski jest szczególnie narażony na promieniowanie elektroenergetyczne niskiej częstotliwości wywołane znacznym zagęszczeniem infrastruktury elektroenergetycznej, a to za sprawą lokalizacji PGE Elektrowni Bełchatów S.A. wytwarzającej ponad 20% polskiej energii, której zdecydowana większość wysyłana jest poza województwo łódzkie liniami 400 kV i 220kV. Ponadto PGE Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. posiada bardzo rozbudowaną sieć elektryczną 400 kV i 110 kV z licznymi stacjami transformatorowymi.

W związku z powyższymi problemami na terenie Powiatu Bełchatowskiego zrealizowano zadania zawarte w tabeli poniżej.

Tabela 17. Zrealizowane zadania na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku. Ochrona środowiska przed hałasem i polami elektromagnetycznymi.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
Cel ekologiczny - Budowa i modernizacja dróg w celu zmniejszenia uciążliwości hałasu komunikacyjnego								
1.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1917E na odcinku Kamień – Chabielice do drogi wojewódzkiej P483 – opracowanie dokumentacji wraz z rozpoczęciem robót	Starostwo Powiatowe	2012	0,00	109,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
2.	Wykonanie ekologicznego szlaku rowerowego na odcinku Słok – Góra Kamieński – opracowanie dokumentacji projektowej wraz z rozpoczęciem robót	Starostwo Powiatowe	2012-2013	0,00	18,00	31,98	Budżet powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Opracowanie mapy i dokumentacji.
3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1912E Bełchatów – Bogdanów (na odc. od Dobiecina do granic powiatu bełchatowskiego) wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego	PZD	2013	0,00	0,00	1564,00	Środki własne – Budżet Powiatu (782 tys. zł) + Gm. Bełchatów (782 tys. zł)	Zadanie zostało zrealizowane. W 2013 roku wykonano zadanie: „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1912E Bełchatów-Bogdanów na odcinku od km 3+675 do 5+067 wraz z budową ścieżki rowerowej”. W 2012 r. opracowano dokumentację za 34 tys. zł, którą sfinansowano ze środków własnych – Budżet Powiatu

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
4.	Przebudowa istniejącego przepustu na rzece Stawce w ciągu drogi powiatowej nr 1909E w miejscowości Roździn	Starostwo Powiatowe	2011-2013	0,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie nie było realizowane.
5.	Przebudowa drogi powiatowej nr 4526E na odcinku od granicy powiatu bełchatowskiego do miejscowości Dąbrówki Kobyłańskie	Starostwo Powiatowe	2012	0,00	138,70	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
6.	Wykonanie robót budowlanych polegających na odtworzeniu nawierzchni jezdni, poboczy i rowów do stanu poprzedniego w ciągu drogi powiatowej nr 1908E w miejscowości Magdalenów	Starostwo Powiatowe Urząd Gminy Szczerców	2011	4,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie częściowo zrealizowane.
7.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1922E Żelów – Kurów, na odcinku Pożdżenice - Kurów	PZD	2011-2012	66,00	3217,00	0,00	Środki własne – Budżet Powiatu; NPPDL; Gmina Żelów	Zadanie zostało zrealizowane. Przebudowa drogi powiatowej nr 1922E Żelów – Kurów, na odcinku Pożdżenice – Kurów; w 2011 roku opracowano dokumentację.
8.	Budowa nawierzchni ulic, ścieżki rowerowej, chodników, zjazdów, oświetlenia w osiedlu Politanice – przebudowa ul. Czyżewskiego	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta Bełchatowa	2012-2013	0,00	2503,94	613,55	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
9.	Organizowanie ruchu komunikacyjnego poprzez budowę sygnalizacji świetlnej	Starostwo Powiatowe, Zarządcy dróg	2011-2013	0,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie nie było realizowane.
10.	Poprawa połączeń wewnątrz powiatu. Modernizacja dróg, w szczególności tych, które mają wpływ na rozwój strefy przemysłowej	Starostwo Powiatowe, Zarządcy dróg	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Zadanie realizowane poprzez prace modernizacyjne dróg powiatowych również wykorzystywanych w strefie przemysłowej.
11.	Reorganizacja układu komunikacyjnego miasta Bełchatowa. Wyprowadzenie skomasowanego ruchu pojazdów z centrum miasta.	Starostwo Powiatowe	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie w trakcie realizacji. Planowana obwodnica Bełchatowa.
12.	Przebudowa infrastruktury komunikacyjnej pod względem bezpieczeństwa. Budowa chodników, parkingów, ścieżek rowerowych	Starostwo Powiatowe, Zarządcy dróg	2012	0,00	559,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach prac modernizacyjnych dróg wykonywane są prace budowlane chodników, parkingów i ścieżek rowerowych.np. Wykonanie ekologicznego szlaku rowerowego na odcinku Słok – Góra Kamieński;.
13.	Budowa obwodnicy Bełchatowa na drodze nr 8	GDDKiA	2011-2013	262083,59	34013,00	542169,50	Budżet Państwa	Zadanie zostało zrealizowane. Prace przygotowawcze, budowa planowana do rozpoczęcia

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								w 2015 r. Koszty związane m. in. z wykupem gruntów, opracowaniem dokumentacji, inwentaryzacją drzew.
14.	Rozbudowa drogi krajowej Nr 8 na odcinku Szczerców – Bełchatów	GDDKiA	2011-2013	316990,54	38603,00	20685,00	Budżet Państwa	Zadanie zostało zrealizowane. Koszty związane z wykupem gruntów.
15.	Rozbudowa drogi krajowej Nr 8 na odcinku Bełchatów – Mzurki							
16.	Rozbudowa i wzmocnienie mostu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 480 w m. Szczercowska Wieś w km 40+578	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	2011-2013	0,00	0,00	0,00	Budżet Województwa Łódzkiego	Zadanie nie zostało zrealizowane.
17.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 484 na odcinku Bełchatów – Kamieńsk wraz z budową zachodniej obwodnicy Bełchatowa	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	2011-2013	0,00	0,00	0,00	Budżet Województwa Łódzkiego	Zadanie nie zostało zrealizowane.
18.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 485 Pabianice – Bełchatów wraz z budową obwodnicy m. Dłutów (w tym ul. Pabianicka w Bełchatowie)	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	2011-2013	0,00	0,00	0,00	Budżet Województwa Łódzkiego	Zadanie nie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
19.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 1920Ena odcinku od m. Parzno do drogi krajowej nr 8”	PZD	2012	0,00	14,00	0,00	Środki własne, Budżet Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 1920Ena odcinku od m. Parzno do drogi krajowej nr 8
20.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 2311E na odcinku od granicy powiatu w m. Kurówek Prądzewski do drogi krajowej nr 8	PZD	2012	0,00	69,00	0,00	Środki własne, Budżet Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 2311E na odcinku od granicy powiatu w m. Kurówek Prądzewski do drogi krajowej nr 8
21.	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Wykonanie robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego jezdni, poboczy i rowów przydrożnych drogi powiatowej nr 1902E na odcinku od m.Ślók do m.Bilgoraj”	PZD	2012	0,00	5,00	0,00	Środki własne, Budżet Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania „Wykonanie robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego jezdni, poboczy i rowów przydrożnych drogi powiatowej nr 1902E na odcinku od m. Ślók do m. Bilgoraj”

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
22.	Przebudowa drogi w m. Zdieszulice Dolne poprzez utworzenie ciągu pieszo-rowerowego	Gmina Bełchatów	2011, 2013	22,14	0,00	793,00	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane. Powstał ciąg pieszo-rowerowy o długości 2,5 km.
23.	Remont drogi wewnętrznej w m. Helenów	Gmina Bełchatów	2011, 2013	19,56	0,00	135,00	Budżet Gminy	Zadanie zostało zrealizowane. Dwa odcinki łącznie o długości ok. 260 metrów. W ramach inwestycji wykonano warstwę wyrównawczą z asfaltobetonu żwirowo-grysowego oraz warstwę ścieralną z asfaltobetonu oraz utwardzonego podłoża.
24.	Budowa drogi gminnej w Kleszczowie (obok Solparku po północnej stronie)	Urząd Gminy Kleszczów	2012-2013	0,00	50,00	9,47	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
25.	Budowa drogi gminnej z Łękińska do Wolicy	Urząd Gminy Kleszczów	2012-2013	0,00	15,00	75,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
26.	Przebudowa drogi gminnej w Wolicy	Urząd Gminy Kleszczów	2013	0,00	0,00	1695,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
27.	Przebudowa drogi powiatowej Kalisko-Sulmierzyce	Urząd Gminy Kleszczów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
28.	Przebudowa drogi powiatowej Łękińsko-Brudzice	Urząd Gminy Kleszczów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
29.	Przebudowa drogi powiatowej w Żłobnicy	Urząd Gminy Kleszczów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
30.	Przebudowa drogi gminnej na osiedlu Zacisze w Kleszczowie	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	102,79	100,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
31.	Rozbudowa drogi gminnej na terenie strefy w Żłobnicy	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	25,00	100,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
32.	Rozbudowa drogi gminnej w Łuszczanowicach (odcinek od skrzyżowania z ul. Ogrodową do oczyszczalni ścieków)	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	100,00	100,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
33.	Rozbudowa drogi gminnej w Żłobnicy-Warszawka	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	50,00	100,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
34.	Rozbudowa ul. Krótkiej w Kleszczowie	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	10,00	13,53	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
35.	Rozbudowa ul. Spacerowej w Kleszczowie	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	500,00	750,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
36.	Rewitalizacja Centrum Miasta Belchatowa - etap I - Przebudowa ulicy Piłsudskiego wraz z infrastrukturą komunalną	Urząd Miasta Belchatowa	2012	0,00	160,80	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
37.	Rewitalizacja Centrum Miasta Belchatowa- etap I - Przebudowa ulicy Pabianickiej wraz z infrastrukturą komunalną	Urząd Miasta Belchatowa	2011,2013	14,15	0,00	1361,30	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
38.	Budowa nawierzchni ulic w os. Grocholice	Urząd Miasta Belchatowa	2011-2013	2338,07	2972,94	857,09	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
39.	Budowa nawierzchni ulic: Nowa, Dolna, Wodna	Urząd Miasta Belchatowa	2011-2012	1150,00	621,67	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
40.	Rozbudowa ulicy Św. Alberta Chmielowskiego	Urząd Miasta Belchatowa	2013	0,00	0,00	2103,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
41.	Budowa nawierzchni ulicy Myśliwskiej	Urząd Miasta Belchatowa	2012-2013	0,00	500,00	946,33	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
42.	Budowa nawierzchni ulicy Zakątek	Urząd Miasta Belchatowa	2011-2012	50,00	861,18	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
43.	Rewitalizacja Centrum Miasta Belchatowa - etap II - Przebudowa Pl. Wolności wraz z drogami i małą architekturą	Urząd Miasta Belchatowa	2011	21,28	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
44.	Przebudowa ul. Kredowej	Urząd Miasta Bełchatowa	2012-2013	0,00	2902,8	836,15	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
45.	Budowa ul. Ludwikowskiej	Urząd Miasta Bełchatowa	2012-2013	0,00	1130,0	990,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
46.	Budowa ul. Św. Barbary i ul. Węglowej wraz z infrastrukturą komunalną	Urząd Miasta Bełchatowa	2012-2013	0,00	1366,61	263,98	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
47.	Budowa ul. Św. Stanisława Biskupa	Urząd Miasta Bełchatowa	2012-2013	0,00	18,08	188,56	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
48.	Budowa ulicy Witosa wraz z parkingiem przy budynku Miejskiego Centrum Kultury	Urząd Miasta Bełchatowa	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
49.	Remont drogi wewnętrznej w m. Parzno	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
50.	Remont drogi wewnętrznej w m. Strzyżewice	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
51.	Remont drogi wewnętrznej w m. Wierzchy Kluckie	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
52.	Remont drogi gminnej Nr 101154 E na odcinku Kaszewice - Bożydar	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
53.	Budowa drogi w miejscowości Laski	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
54.	Budowa drogi w miejscowości Drzyzdówki dł. 550 mb (od P. Jadwiszczaków do pętli autobusowej)	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
55.	Budowa drogi w miejscowości Drzyzdówki - Strzyżewice (od pętli autobusowej w kierunku Strzyżewic)	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
56.	Projekt i budowa drogi na osiedlu Leśne w Klukach (ul. Dębowa, Klonowa, Wspólna- dł. 600 mb)	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
57.	Budowa drogi wewnętrznej w Nowej Woli	Urząd Gminy Rusiec	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
58.	Budowa drogi wewnętrznej Borowa-Bednarze	Urząd Gminy Szczerców	2011	4,10	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie w trakcie realizacji.
59.	Budowa drogi wewnętrznej Chabielice dz. nr 859	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	293,00	3,00	216,97	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
60.	Budowa drogi wewnętrznej Firlej-Zbyszek	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	6,00	6,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
61.	Budowa drogi wewnętrznej Kieruzele dz. nr 508	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	2,00	2,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
62.	Budowa drogi wewnętrznej Kieruzele-Tatar	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	3,00	3,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
63.	Budowa drogi wewnętrznej Magdalenów-Kuźnica Lubiecka	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	4,00	4,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
64.	Budowa drogi wewnętrznej Podklucze dz. nr 222	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	230,2	3,2	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
65.	Budowa drogi wewnętrznej Podklucze dz. nr 411	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	145,7	250,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
66.	Budowa drogi wewnętrznej Puszcza	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	2,00	2,00	74,06	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
67.	Budowa drogi wewnętrznej Stanisławów Drugi w kierunku Leśniaków	Urząd Gminy Szczerców	2011	3,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
68.	Budowa drogi wewnętrznej Szubienice-Podklucze dz. nr 324	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	2,5	5,00	148,04	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
69.	Budowa drogi wewnętrznej Szubienice-Podżar dz. nr 413,428	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	5,00	2,50	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
70.	Budowa drogi wewnętrznej Trakt Puszczański-Lubośna-Podżar	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	5,00	5,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
71.	Budowa drogi wewnętrznej w m.Osiny dz. nr 439/1	Urząd Gminy Szczerców	2011	10,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
72.	Most nad rzeką Widawką ul. Częstochowska	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	77,00	30,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
73.	Przebudowa drogi gminnej Brzezie-Bednarze – I etap	Urząd Gminy Szczerców	2011	610,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
74.	Przebudowa drogi gminnej Chabielice Wieś	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	50,00	5,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
75.	Przebudowa drogi gminnej Grudna-Rudzisko	Urząd Gminy Szczerców	2012	0,00	488,53	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
76.	Przebudowa drogi gminnej Szczerców-Podżar	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	900,00	536,00	279,65	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
77.	Przebudowa drogi gminnej w m. Brzezie-Niwy	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	252,14	194,39	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
78.	Przebudowa drogi gminnej w m. Lubiec	Urząd Gminy Szczerców	2012-2013	0,00	25,00	2001,87	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
79.	Przebudowa drogi gminnej ul. Mokrej w Szczercowie	Urząd Gminy Szczerców	2011	614,99	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
80.	Przebudowa drogi gminnej ul. Południowej w Szczercowie	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	182,56	707,56	994,33	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
81.	Przebudowa drogi gminnej Zagadki	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	2,50	2,50	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
82.	Przebudowa drogi wewnętrznej Borowa-Krzyżówki	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	4,00	4,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
83.	Przebudowa drogi wewnętrznej Polowa w kierunku drogi krajowej nr 8	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	3,00	227,36	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
84.	Przebudowa drogi wewnętrznej Szczerców	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	10,00	140,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
85.	Przebudowa drogi wewnętrznej Żabczanka-Podżar	Urząd Gminy Szczerców	2011	10,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
86.	Przebudowa dróg wewnętrznych osiedlowych w m. Kolonia Chabielice	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	30,0	110,7	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
87.	Przebudowa dróg wewnętrznych Stanisławów Drugi-Tatar	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	52,01	21,92	686,42	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
88.	Przebudowa dróg wewnętrznych Stanisławów Pierwszy-Puszcza	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	52,57	6,57	776,06	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
89.	Remont - modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych poprzez wykonanie nawierzchni emulsyjno - grysowych na terenie miejscowości Ignaców	Urząd Miejski Żelów	2012	0,00	853,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
90.	Budowa ścieżki rowerowej w ciągu ulicy Piłsudskiego	Urząd Miasta Bełchatowa	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
91.	Wprowadzanie zieleni ochronnej wzdłuż ciągów drogowych	Zarządcy dróg	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie jest realizowane poprzez nasadzenia nowych i wycinkę starych drzew na podstawie decyzji jednostek samorządu terytorialnego.
92.	Nasadzenia zastępcze drzew i roślin wynikające z decyzji wydanych przez organy ochrony środowiska	GDDKiA Łódź	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie jest realizowane poprzez nasadzenia nowych i wycinkę starych drzew na podstawie decyzji jednostek samorządu terytorialnego
93.	Remont drogi w miejscowości Mauryców	Urząd Miejski Żelów	2012	0,00	356,11	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
Cel ekologiczny - Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym								
1.	Systematyczny monitoring pól elektromagnetycznych	WIOŚ Łódź	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Jest to zadanie statutowe WIOŚ w Łodzi i w latach 2011-2013. Na terenie powiatu bełchatowskiego WIOŚ w Łodzi prowadził zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego. Natężenie promieniowania elektromagnetycznego badano w 6 punktach pomiarowych.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								ROK 2011 – Bełchatów ul. Kościuszki 13, Bełchatów ul. Grota Roweckiego/Targowa, Bełchatów ul. Os. Dolnośląskie 333 ROK 2012 – Brak pomiarów natężeń pól elektromagnetycznych ROK 2013 – Żelów ul. Kościuszki/św. Anny, m. Szczercowska Wieś gm. Szczerców, m. Bukowie Dolne gm. Drużbice
2.	Prowadzenie wykazu instalacji emitujących pola elektromagnetyczne	Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie jest realizowane. Koszty trudne do oszacowania –w ramach prac etatowych pracowników jednostek samorządu terytorialnego.
3.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi.	Urzędy Miast/Gmin	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Proces ciągły. Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Koszty trudne do oszacowania –w ramach prac etatowych pracowników jednostek samorządu terytorialnego.
4.	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji	Urzędy	Zadanie	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Proces ciągły. Weryfikowanie lokalizacji

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	źródeł pól elektromagnetycznych	Miast/Gmin	ciągłe					podczas wydawania decyzji środowiskowych. Koszty trudne do oszacowania –w ramach prac etatowych pracowników jednostek samorządu terytorialnego.
Łączne koszty:				1 257 115,34 tys. zł				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek oraz Sprawozdań budżetowych za lata 2011-2013.

3.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych GUS długość czynnej sieci wodociągowej na terenie powiatu systematycznie wzrasta. W 2013 roku wynosiła 1 213,7 km i była dłuższa o 35 km w stosunku do 2011 roku. Z roku na rok przybywa również przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, w 2013 roku było ich o 611 więcej niż w roku 2011. Powoli wzrasta liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej. Na terenie powiatu z sieci wodociągowej w 2012 roku korzystało 89,2 % ludności. W miastach procent ten był wyższy i wynosił 94,2%. W chwili obecnej brak dokładnych danych o liczbie osób korzystających z sieci wodociągowej w 2013 roku.

Według danych GUS długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Bełchatowskiego systematycznie wzrasta. W 2013 roku miała długość 286 km i była dłuższa o 15,3% w porównaniu do 2011 roku (przybyło 44,5 km). Co roku przybywa również ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W 2013 roku było ich o 839 więcej niż w 2011 roku. Systematycznie wzrasta liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej. Na terenie powiatu w 2012 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 63,2% mieszkańców. W miastach procent ten był wyższy i wynosił 89,3%.

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego funkcjonuje 19 biologicznych oczyszczalni ścieków oraz 1 oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ilość zarówno ścieków odprowadzanych, jak i osadów ściekowych wytworzonych w ciągu roku ulega systematycznemu zmniejszeniu. W latach 2011 – 2013 odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni zmniejszył się o 0,8 %.

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego oprócz ścieków komunalnych wytwarzane były również ścieki przemysłowe. Według GUS na koniec 2011 roku funkcjonowało pięć biologicznych oczyszczalni ścieków przemysłowych, które w ciągu roku wytworzyły 1789 Mg osadów. Natomiast w 2013 roku funkcjonowało siedem biologicznych oczyszczalni ścieków przemysłowych, które w ciągu roku wytworzyły 1 243 Mg osadów. Ogólnie w 2011 roku odprowadzono 36 791 dam³ ścieków, w 2012 roku 29 318 dam³, a w 2013 już tylko 20 879 dam³ ścieków, z czego 99,7% odprowadzono bezpośrednio do wód lub do ziemi, a pozostałą część do sieci kanalizacyjnej.

Według danych GUS w 2013 roku w województwie łódzkim pobrano 283 291,9 dam³ wody. Z ilości tej 110 381,9 dam³ (39%) skierowano do miejskich i gminnych sieci wodociągowych, 102 539 dam³ (36,2%) zostało zużyte na potrzeby przemysłu, a 70 371 dam³ (24,8%) – do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie. Natomiast pobór wody w Powiecie Bełchatowskim na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 18. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2013 roku

Jednostka administracyjna	Ogółem	Na cele		
		Przemysł	Rolnictwo i leśnictwo	Eksploracja sieci wodociągowej
		dam ³		
Bełchatów - miasto	2215,4	62	-	2153,4
Gm. Bełchatów	370,7	-	-	370,7
Gm. Drużbice	194,9	26	-	168,9
Gm. Kleszczów	86 857,4	86 081	-	776,4
Gm. Kluki	2777,5	12	2 601,0	164,5
Gm. Rusiec	515,7	304,0	-	211,7
Gm. Szczerców	397	32,0	-	365,0
Zelów, w tym:	271,8	7	-	264,8
- miasto	160,9	-	-	160,9

- obszar wiejski	110,9	7	-	103,9
Powiat Bełchatowski	93 600,4	86524	2 601,0	4 475,4

1 dam³ = 1000 m³

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

W 2013 roku pobór wody w Powiecie Bełchatowskim wyniósł 93 600,4 dam³ i był najwyższy ze wszystkich powiatów województwa łódzkiego. Na cele przemysłowe wykorzystano 91% pobranej wody, do sieci wodociągowej pobrano 4,8%, a pozostała część była wykorzystana w celach rolniczych i leśnych. Największe zużycie wody odnotowano w gminie Kleszczów, w której na cele przemysłowe zużyto 99,1% z ogólnej ilości dostarczonej wody. Natomiast najmniejsze zużycie odnotowano w gminie Drużbice.

Tak duży pobór wody w gminie Kleszczów związany jest z działalnością PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Elektrownia Bełchatów. Woda wykorzystywana przez elektrownię do celów produkcyjnych (głównie w obiegach chłodzących) pochodzi z ujęć powierzchniowych jednak jest to w zasadzie mieszanka naturalnych wód powierzchniowych i wód kopalnianych, ponieważ do rzek, z których jest pobierana woda, odprowadzane są wody z systemów odwadniających PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów.

W Powiecie Bełchatowskim gospodarstwa domowe pobrały wodę w ilości 3 818,0 dam³.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów w latach 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku podjęto realizację następujących zadań:

Tabela 19. Zrealizowane zadania na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku. Gospodarka wodno-ściekowa.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
Cel ekologiczny - Rozwój i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej								
1.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu	Gmina Bełchatów	2013	0,00	0,00	143,00	Budżet Gminy, dotacja z Budżetu Powiatu (85,93 tys.zł), dofinansowanie z WFOŚiGW z Łodzi.	Zadanie zostało zrealizowane. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zawady – etap I, wybudowano kanał o średnicy D=200 PVC – 293,50 m wraz odgałęzieniami w pasie drogowym 17 sztuk, odtworzenie nawierzchni drogi tłucznem dolomitowym.
				0,00	0,00	129,00	Budżet Gminy, Budżet Gminy Kleszczów, WFOŚiGW w Łodzi	Zadanie zostało zrealizowane. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dobrzelów – wykonano kanał o średnicy D 200 PVC – 312 m z odgałęzieniami, odtworzenie nawierzchni drogi tłucznem dolomitowym, czyszczenie rowów z wyprofilowaniem dna.
2.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie powiatu	Gmina Bełchatów	2012	0,00	77,00	0,00	Budżet Gminy Bełchatów, pożyczka z WFOŚiGW w Łodzi	Zadanie zostało zrealizowane. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Janów z rur PVC Ø110 mm, długości ok. 432 mb oraz sieć

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								wodociągowa z rur PE Ø40 mm długości 4,5 mb. Zadanie zostało zrealizowane. Budowa sieci wodociągowej w Postępalicach z rur PVC Ø110 mm, długości 374,5 mb
3.	Opracowanie dokumentacji wraz z wykonaniem odwodnienia terenu szkoły ZSP w Żelowie	Starostwo Powiatowe	2011-2012	35,18	166,36	0,00	Budżet Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane.
4.	Wykonanie odwodnienia budynku Domu Dziecka w Dąbrowie Rusieckiej	Starostwo Powiatowe	2011-2012	5,54	78,64	0,00	Budżet Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane.
5.	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w Łękawie	Gmina Bełchatów	2011-2013	3,08	792,41	3964,00	Budżet Gminy, dofinansowanie z PROW i WFOŚiGW w Łodzi, dotacja z Budżetu Powiatu (100 tys. zł -2012 r.)	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach inwestycji powstało: ponad 6 tys. metrów sieci kanalizacyjnej, dwie przepompownie oraz oczyszczalnia ścieków o średniej przepustowości 55 m3/d, ogrodzenie terenu, utwardzenie placów i ciągów komunikacyjnych.
6.	Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Drużbicach	Gmina Drużbice	2012	0,00	40,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Wykonanie wykopu pod oczyszczalnię (wykopy na głębokości ok. 0,5 m ppt., lokalnie w rejonie pompowni i reaktorów do ok.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								2,2 m ppt.) Osadzenie oczyszczalni w gotowym wykopie (montaż 3 zbiorników o pojemności 10 m ³ każdy oraz pompowni ścieków surowych i pompowni ścieków oczyszczonych). Wykonanie wykopu dla drenażu rozsączającego (wykopy na głębokości ok. 0,3-0,5 m ppt.); Wykonanie drenażu (drenaż z rur sztywnych perforowanych PVC D110 mm o łącznej długości 240 m) Wykonanie podsypki i zasypki drenażu; Przywrócenie terenu do stanu istniejącego, z wykonaniem obsypki drenażu oraz izolacją cieplną; włączenie ścieków, wykonanie rozruchu.
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Grudna (gm. Szczerców)	Gmina Szczerców	2012	0,00	100,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Budowa kanalizacji sanitarnej, na którą składają się: - Kanał z PVC, D=200 i długości ok. 620 m wraz z odgałęzieniami z PVC, D=160 w ilości 22 szt. - Pompownia ścieków – 1 szt.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								Przewód tłoczny z PE, D=90 i długości ok.282 m.
8.	Odwodnienie budynku DPS w Zabłotach	Starostwo Powiatowe	2011	5,00	0,00	0,00	Budżet Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Opracowanie dokumentacji.
9.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Ludwikowie i Nowym Świecie	Gmina Bełchatów	2011-2013	0,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadania w trakcie uzgadniania
10.	Budowa sieci wodociągowej w Kałdunach	Gmina Bełchatów	2011	71,28	0,00	0,00	Środki własne	Zadania w trakcie uzgadniania
11.	Budowa wodociągu Ludwików - Kurnos	Gmina Bełchatów	2011	1,11	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie nie zostało zrealizowane.
12.	Wymiana wodociągowych rur azbestowych Kobyłki - Głupice	Gmina Drużbice	2013	0,00	0,00	1520,36	WFOŚiGW w Łodzi, PROW	Zadanie zostało zrealizowane. Wymiana rur azbestowych wodociągowych.
13.	Budowa wodociągu w Rawiczu	Gmina Drużbice	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	WFOŚiGW	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
14.	Budowa wodociągu w Roźniatowicach	Gmina Drużbice	2011	1850,00	0,00	0,00	WFOŚiGW	Zadanie zostało zrealizowane. Budowa wodociągu w Roźniatowicach
15.	Budowa i modernizacja systemu sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie miasta Bełchatowa.	Urząd Miasta Bełchatowa	2011-2013	800,25	1323,09	2461,27	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. W ramach tego działania wykonano: Odwodnienie osiedla 1 Maja i Wolność. Opracowanie kompleksowej dokumentacji dla osiedla

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								mieszkalnego „Ludwików” w obszarze ograniczonym ulicami: Lipową, al. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego, Ludwikowską i zachodnią granicą miasta Bełchatowa w kierunku północnym; Budowa odcisków kanalizacji sanitarnej i deszczowej w pasach drogowych na terenie miasta Bełchatowa; uzbrojenie terenów inwestycyjnych w rejonie ulicy Czaplinieckiej i Cegielnianej w Bełchatowie;
16.	Budowa kanalizacji deszczowej w osiedlu Ludwików - etap II	Urząd Miasta Bełchatowa	2011, 2013	7,31	0,00	3688,35	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
17.	Instalacja pompy wodnej na ujęciu wody w Klukach	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
18.	Budowa kanalizacji deszczowej na osiedlu Leśne w Klukach	Urząd Gminy Kluki	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
19.	Budowa kanalizacji w m. Osiny wraz z oczyszczalnią ścieków	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	100,00	120,00	30,01	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
20.	Budowa kanalizacji w m. Dubie – II etap	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	20,00	27,53	24,81	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
21.	Budowa kanalizacji w m. Grudna	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	40,00	318,65	0,00	Środki własne; Dotacja z	Zadanie zostało zrealizowane

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
							Budżetu Powiatu (100 tys. zł – 2012 r.)	
22.	Budowa kanalizacji w m. Niwy Małe	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	40,00	20,00	491,41	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
23.	Budowa kanalizacji w ul. Południowej w Szczercowie	Urząd Gminy Szczerców	2012-2013	0,00	558,45	107,09	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
24.	Budowa kanalizacji wraz z oczyszczalnią w m. Dubie	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	3708,21	27,54	0,00	Środki własne; dotacja z Budżetu Powiatu (97,00 tys. zł – 2011 r.)	Zadanie zostało zrealizowane
25.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	742,36	350,00	369,93	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
26.	Budowa wodociągu Stanisławów Pierwszy	Urząd Gminy Szczerców	2012	0,00	32,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
27.	Budowa wodociągu w m. Dubie	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	20,00	18,00	30,83	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
28.	Budowa wodociągu w m. Janówka-Tatar	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	35,00	8,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
29.	Budowa wodociągu w m. Lubośna-Józefina	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	30,00	8,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
30.	Budowa wodociągu w m. Szubienice ul. Piotrkowska	Urząd Gminy Szczerców	2011-2012	35,00	12,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
31.	Remont kanalizacji sanitarnej w Szczercowie	Urząd Gminy Szczerców	2011-2013	230,00	342,02	69,25	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
32.	Budowa wodociągu we wsiach Pszczółki, Wola Pszczółka i Walewice	Urząd Miejski Żelów	2013	0,00	0,00	562,00	Pożyczka z WFOŚiGW w Łodzi, dotacja w	Zadanie zostało zrealizowane

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
							ramach PROW,	
33.	Rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych w Żelowie i gminie Żelów – II etap	Urząd Miejski Żelów	2011	189,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
34.	Rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych w Żelowie i Łobudzicach w gm. Żelów – poprawa infrastruktury	Urząd Miejski Żelów	2012-2013	0,00	2640,94	18442,26	Pożyczka z WFOŚiGW w Łodzi, dotacja w ramach PROW, Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
35.	Wodociąg Pawłowa	Urząd Miejski Żelów	2011	4,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane
36.	Opracowanie dokumentacji projektowej na wykonanie przyłączy do nieruchomości stanowiących mienie komunalne	Urząd Miejski Żelów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
37.	Opracowanie dokumentacji przebudowy elementów systemów odwodnienia w rejonie ulic: Kilińskiego, Północna, Jana Pawła, Dzielna	Urząd Miejski Żelów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
38.	Rozbudowa sieci wodociągowej i olicznikowanie gminy	Gmina Kleszczów	2011-2013	0,00	1500,00	2500,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
39.	Rozbudowa kanalizacji deszczowej na terenie gminy	Gmina Kleszczów	2011-2013	6200,00			Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
40.	Budowa ujęcia wody w	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	300,00	200,00	Środki własne	Zadanie zostało

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	Bogumiłowie							zrealizowane.
41.	Budowa oczyszczalni ścieków w Bogumiłowie	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	305,00	50,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
42.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Żłobnicy	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	1100,00	30,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
43.	Modernizacja oczyszczalni ścieków Łuszczanowice	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	50,00	30,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
44.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	3200,00	4500,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
Cel ekologiczny – Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi								
1.	Systematyczny monitoring wód podziemnych i powierzchniowych	WIOŚ Łódź, PIG	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Jest to zadanie statutowe WIOŚ w Łodzi i w latach 2011-2013 na terenie powiatu bełchatowskiego WIOŚ w Łodzi prowadził zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego. W zakresie monitoringu wód powierzchniowych badania prowadzono w 13 punktach pomiarowo-kontrolnych, natomiast wód podziemnych w 6 punktach pomiarowo-kontrolnych. Punkty monitoringowe wód podziemnych badane są z częstotliwością raz na trzy

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								lata. W powiecie bełchatowskim punkty te znajdują się w Bełchatowie, w Wolicy (Łękińsko), w Zelowie, w Łobudzicach, w Woli Wiązowej, w Chabielicach.
2.	Kontrola podmiotów gospodarczych posiadających pozwolenia wodnoprawne pod kątem przestrzegania norm i wytycznych zapisanych w tych decyzjach	WIOŚ Łódź, Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. WIOŚ Łódź przeprowadza zarówno kontrole planowe jak i interwencyjne w zależności od potrzeby.
3.	Racjonalne udzielanie pozwoleń na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków	Urzędy Miast/Gmin	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane w ramach prac statutowych jednostki administracji samorządowej.
4.	Likwidacja zbiorników bezodpływowych poprzez podłączanie się do sieci kanalizacyjnej	Urzędy Miast/Gmin	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie realizowane jest w procesie ciągłym. Mieszkańcy podłączający swoje posesje do sieci kanalizacyjnej likwidują zbiorniki bezodpływowe.
5.	Kontrola prawidłowego pozbywania się nieczystości ciekłych przez mieszkańców	Urzędy Miast/Gmin Straż Miejska, Nadzór Budowlany	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie realizowane jest w procesie ciągłym.
6.	Ograniczenie spływu zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa poprzez	Właściciele gospodarstw rolnych	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Proces ciągły. Właściciele gospodarstw rolnych stosują w praktyce zapisu Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.

Lp.	Działanie	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej							
7.	Pomiary zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych odprowadzanych do odbiorników lub do ziemi	GDDKiA Łódź	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizacji zadania.
Cel ekologiczny – Ochrona mieszkańców przed powodzią i suszą								
1.	Budowa zbiornika wodnego w Czyżowie	Urząd Gminy Kleszczów	2011-2013	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizacji zadania.
2.	Modernizacja i odbudowa systemów melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych	ZMiUW Łódź	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizacji zadania.
3.	Rozwój systemu wczesnego ostrzegania przez zjawiskami hydrologicznymi oraz meteorologicznymi	Gmina Kleszczów	2012-2013	0,00	10,00	200,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
4.	Systematyczna ocena ryzyka wystąpienia suszy na terenie powiatu	IUNG	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie jest realizowane w sposób ciągły. Jest to zadanie statutowe.
Łączne koszty:				67 241,50 tys. zł				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek oraz Sprawozdań budżetowych w latach 2011-2013.

3.4. Ochrona zasobów naturalnych

W ramach obszaru priorytetowego Ochrona zasobów naturalnych wyznaczono cele ekologiczne. Dla tego obszaru wyznaczono 5 celi, a do nich konkretne zadania:

- Właściwe gospodarowanie gruntami w celu ograniczenia powstania terenów zdegradowanych;
- Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji;
- Bieżąca ochrona i rozwój obszarów prawnie chronionych;
- Rozwój obszarów zieleni miejskiej i urządzonej;
- Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.

Na terenie Powiatu Bełchatowskiego występują następujące formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody (1), obszary chronionego krajobrazu (1), park krajobrazowy (1), użytki ekologiczne (125) oraz pomniki przyrody (95).³

Według danych GUS na terenie województwa łódzkiego w 2013 roku obszary prawnie chronione zajmują 19,63% powierzchni województwa. W Powiecie Bełchatowskim w 2013 roku było 27090,3 ha obszarów prawnie chronionych. Stanowi to 28% powierzchni powiatu.

W porównaniu do 2011 roku ilość ta wzrosła, przybyło 194,1 ha obszarów prawnie chronionych, były to jedynie użytki ekologiczne.

Tabela 20. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w latach 2011 - 2013 w Powiecie Bełchatowskim

Rok	Ogółem	Rezerваты przyrody	Parki krajobrazowe	Obszary chronionego krajobrazu	Użytki ekologiczne
	ha				
2011	26896,2	41,1	143,9	26652,0	59,2
2012	27087,7	41,1	143,9	26652,0	250,7
2013	27090,29	41,1	143,9	26652,0	253,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Według danych GUS w 2013 roku na terenie Powiatu Bełchatowskiego było 9 parków spacerowo-wypoczynkowych, z czego 6 było położonych na obszarach wiejskich, 36 zieleńców, z czego 23 znajdowały się na terenach miejskich oraz 29 cmentarzy, w tym 22 z nich było na terenach wiejskich.

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2013 r. było 28 171,93 ha gruntów leśnych, z czego 27 726,07 ha stanowiły lasy. W tabeli numer 21 przedstawiono szczegółowe dane na temat gruntów leśnych wszystkich form własności.

3 Na podstawie danych udostępnionych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Łodzi

Tabela 21. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie Powiatu Bełchatowskiego w 2013 roku

Jednostka administracyjna	Grunty leśne ogółem	Grunty leśne publiczne	Grunty leśne prywatne	Lasy ogółem	Lasy publiczne Skarbu Państwa	Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa	Lesistość
	ha						%
Bełchatów - miasto	598,41	324,41	274,00	578,89	280,89	298	16,7
Gm. Bełchatów	6746,26	3198,26	3548,00	6631,92	3073,27	3 558,65	36,8
Gm. Drużbice	2319,03	717,03	1602,00	2299,92	675,40	1 624,52	20,3
Gm. Kleszczów	2959,85	2415,85	544,00	2874,58	2230,38	644,2	23
Gm. Kluki	5736,72	3122,72	2614,00	5640,30	3014,70	2 625,6	47,7
Gm. Rusiec	1704,61	226,61	1478,00	1702,48	224,48	1 478,0	17,0
Gm. Szczerców	3643,06	2259,06	1384,00	3593,58	2203,68	1 389,9	27,9
Zelów, w tym:	4463,99	2373,99	2090,00	4404,40	2242,40	2 162,0	26,4
- miasto	367,28	93,28	274,00	366,19	90,19	276,0	27,9
- obszar wiejski	4096,71	2280,71	1816,00	4038,21	2152,21	1 886,0	25,8
Powiat Bełchatowski	28 171,93	14 637,93	13 534,00	27 726,07	13 945,20	13 780,87	28,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Z danych GUS wynika, że w 2013 roku lesistość powiatu wynosiła 28,7%, znacznie przewyższając wskaźnik dla województwa łódzkiego (21,3%). Nieznacznie więcej jest lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, lasy prywatne stanowiły 49,7%. Największą lesistością odznaczała się gmina Kluki (47,7%) i gmina Bełchatów (36,8%). Najmniejsza lesistość została odnotowana w Bełchatowie (16,7%) oraz w gminie Rusiec (17%).

W porównaniu z rokiem 2011 w Powiecie Bełchatowskim zanotowano wzrost gruntów leśnych o 17,41 ha, natomiast gruntów leśnych prywatnych o 17,6 ha. Lasy ogółem zwiększyły swoją powierzchnię o 17,4 ha. Lesistość na przestrzeni lat 2011-2013 nieznacznie wzrosła i w roku 2013 wynosiła 16,7%.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów w latach 2011-2013 podjęto realizację następujących zadań:

Tabela 22. Zrealizowane zadania na terenie Powiatu Bełchatowskiego w latach 2012-2013 z uwzględnieniem 2011 roku. Ochrona zasobów naturalnych.

Lp.	Opis zadania	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
Cel ekologiczny – Właściwe gospodarowanie gruntami w celu ograniczenia powstawania terenów zdegradowanych								
1.	Monitoring zanieczyszczenia gleb użytkowanych rolniczo	Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	3,00	0,00	0,00	Dotacja z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych	Zadanie zostało zrealizowane. Chemiczna analiza próbek gleby pod kątem występujących zanieczyszczeń.
2.	Rekultywacja gleb zdegradowanych lub zdewastowanych i przywracanie im walorów użytkowych	Właściciele terenów	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizacji tego zadania.
3.	Minimalizacja negatywnego wpływu działalności gospodarczej na stan środowiska glebowego, poprzez modernizację technologii	Przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Proces ciągły. Przedsiębiorcy prowadzą działalność gospodarczą z zachowaniem przepisów ochrony środowiska, usprawniają swoje przedsiębiorstwa, modernizują zakłady co minimalizuje oddziaływanie m.in. na gleby.
4.	Prowadzenie działalności rolniczej z uwzględnieniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	Podmioty działające w rolnictwie Rolnicy indywidualni	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Proces ciągły. Rolnicy prowadzą działalność z zastosowaniem kodeksu.
5.	Egzekwowanie i kontrola właściwego wykonywania rekultywacji gruntów zdegradowanych	Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	n.d.	n.d.	n.d.	Środki własne	Zadanie jest realizowane w ramach prac etatowych urzędników jednostek administracji samorządowej.

Lp.	Opis zadania	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
								Decyzje administracyjne w sprawie rekultywacji, prowadzenie kontroli terenowych – wydano 5 decyzji w 2013 r.
6.	Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze	Urzędy Gmin/Miast	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie jest realizowane w ramach prac etatowych urzędników jednostek administracji samorządowej.
Cel ekologiczny - Racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin oraz minimalizacja niekorzystnych skutków ich eksploatacji								
1.	Kontynuowanie prac w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i dokumentowania złóż kopalin	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin/Miast, PIG	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
2.	Wszechstronne wykorzystanie kopalin	Użytkownicy złóż	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
3.	Sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i przywracanie im funkcji użytkowych	Właściciele terenów	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
4.	Przeciwdziałanie nielegalnej eksploatacji kopalin	Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w zakresie realizowanego zadania.
5.	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych, a także w trakcie eksploatacji złóż kopalin	Właściciele terenów	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły. Złoża eksploatowane są zgodnie z warunkami zawartymi w decyzjach.

Lp.	Opis zadania	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
6.	Budowa pompowni w Polu Bełchatów	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów	2011	12643,00	0,00	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. 1. Pompownia PP-1N 2. Pompownia 4S-5 3. Pompownia PP-1S bis 4. Pompownia SSP-5 5. Pompownia 4N-7-rozb.
7.	Budowa osadnika nr 2-Sz	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów	2011-2012	7154,30	6971,4	0,0	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
8.	Budowa pompowni Pole Szczerców	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów	2011-2012	10280,00	16169,60	0,0	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
Cel ekologiczny – Bieżąca ochrona i rozwój obszarów prawnie chronionych								
1.	Inwentaryzacja przyrodnicza i monitoring przyrodniczy na terenie powiatu	Urzędy Gmin/Miast, RDOŚ Łódź	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie nie było realizowane.
2.	Aktualizacja baz danych z zakresu ochrony przyrody	Urzędy Gmin/Miast, RDOŚ Łódź	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zrealizowane. Działanie statutowe organów.
3.	Czynna ochrona ginących, zagrożonych oraz	RDOŚ Łódź	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zrealizowane. Działanie statutowe organów.

Lp.	Opis zadania	Jednostka wdrażająca	Okres realizacji	Wydatkowane środki tys. zł			Źródło finansowania	Opis zadania
				2011	2012	2013		
	chronionych gatunków flory i fauny, a także siedlisk przyrodniczych							
5.	Ochrona i pielęgnacja pomników przyrody	Gmina Drużbice	2012	b.d.	5,00	b.d.	Środki własne	Zadanie zrealizowane. Działanie statutowe organów.
6.	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego ograniczonego dostępu do terenów cennych przyrodniczo	Urzędy Gmin/Miast, Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Proces ciągły. Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
7.	Tworzenie, utrzymanie i konserwacja przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	Nadleśnictwo Bełchatów	2011-2013	2,00	236,00	10,00	WFOŚiGW; Budżet Powiatu, Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane. Budowa i utrzymanie ścieżek.
8.	Ochrona terenów cennych przyrodniczo przed nadmiernym rozwojem turystyki i rekreacji	Urzędy Gmin/Miast, Starostwo Powiatowe	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zrealizowane. Działanie statutowe organów.
Cel ekologiczny – Rozwój obszarów zieleni miejskiej i urządzonej								
1.	Ochrona i odtwarzanie starych sadów przydomowych na terenie powiatu	Właściciele terenów	Zadanie ciągłe	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne	Brak informacji w tym zakresie.
2.	Utworzenie terenów zieleni przy ZSP nr 3 w Bełchatowie	Starostwo Powiatowe	2012	0,00	39,60	0,00	Środki własne	Zadanie zostało zrealizowane.
3.	Rewitalizacja terenu zieleni PATIO – miasto Bełchatów	Miasto Bełchatów	2012	0,00	18,00	0,00	Dotacja z Budżetu Powiatu	Zadanie zostało zrealizowane. Wykonano prace porządkowe i